

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

15 januari 2003

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET BESCHERMING VAN HET ROEREND CULTUREEL ERFGOED VAN UITZONDERLIJK
BELANG

RESOLUTIE PROBLEMATIEK VAN DE WEEKENDVERBLIJVEN

Inhoud

Nr. 28

Woensdag 15 januari 2003
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstel van resolutie	
Intrekking	1
Verslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State	
Indiening	3
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	3
Mededeling van een vereniging	
Indiening	4
Motie van een provincie	
Indiening	4
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	5
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	5
Ontwerp van decreet houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang	
– 1339 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	5
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Marino Keulen, Miel Verrijken, Dany Vandebossche en Jo Vermeulen en minister Paul van Grembergen	
Artikelsgewijze bespreking	16

Voorstel van resolutie van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Herman Lauwers betreffende de problematiek van de weekendverblijven
– 1484 (2002-2003) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

25

Sprekers : de heren Gerald Kindermans en Pieter Huybrechts, mevrouw Isabel Vertriest en de heren Herman Lauwers en Bruno Tobback en minister Dirk Van Mechelen

Regeling van de werkzaamheden

33

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny De Maght-Aelbrecht : gezondheidsredenen ;

Stefaan Platteau : buitenslands ;

Jos Stassen : familieverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe c.s houdende wijziging van artikel 145, § 1, 3°, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 – 1509 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet van de heren Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy, Carl Decaluwe, Johan De Roo en Jan Laurys houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 hou-

dende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996

– 1510 (2002-2003) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**Intrekking**

De voorzitter : Het volgend voorstel van resolutie werd ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heer Johan Sauwens en mevrouw Veerle Heeren betreffende het verlaagd BTW-tarief voor renovatie van woningen ouder dan vijf jaar – 1341 (2002-2003) – Nr. 1.

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgend verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over de rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen. Een vergelijkend onderzoek.
– 37 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door de heer André Moreau over het voorstel van resolutie van mevrouw Veerle Declercq en de heren Didier Ramoudt, Jacky Maes en Jan Loones betreffende de kustvisserij
– 1216 (2001-2002) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Gerald Kindermans over de hoorzittingen over het beleidsplan Problematiek weekendverblijven
– 1266 (2001-2002) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Gerald Kindermans over het beleidsplan Problematiek weekendverblijven
– 1266 (2001-2002) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Koen Helsen over het ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Eigen Vermogen "Flanders Hydraulics"
– 1445 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Gerald Kindermans over het voorstel van resolutie van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Herman Lauwers betreffende de problematiek van de weekendverblijven
– 1484 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Dirk Holemans over het voorstel van decreet van mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heren Francis Vermeiren, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Bruno Tobback en Etienne Van Vaerenbergh houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris en van

het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst
– 1487 (2002-2003) – Nr. 3.

- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid uitgebracht door de heer Cis Schepens over de gedachtewisseling over het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur over het nut van het instrument van de fusie in het kader van de versterking van de bestuurskracht van de gemeenten, met de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken
– 1507 (2002-2003) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen en mevrouw Hilde De Lobel tot besluit van de op 7 januari 2003 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de gevolgen van de toenemende samenwerking tussen het Brussels en het Waals Gewest inzake buitenlandse handel en de mogelijkheid om in Brussel gevestigde bedrijven toe te laten tot de dienstverlening van Export Vlaanderen
– 1508 (2002-2003) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Stefaan Platteau, Patrick Hostekint, Eloi Glorieux, Etienne Van Vaerenbergh, Freddy Sarens en Peter Gysbrechts tot besluit van de op 7 januari 2003 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de gevolgen van de toenemende samenwerking tussen het Brussels en het Waals Gewest inzake buitenlandse handel en de mogelijkheid om in Brussel gevestigde bedrij-

Voorzitter

ven toe te laten tot de dienstverlening van Export Vlaanderen

– 1511 (2002-2003) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer André-Emiel Bogaert tot besluit van de op 7 januari 2003 door de heer André-Emiel Bogaert in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de niet-betrokkenheid van het Vlaams Parlement bij het debat Kleurrijk Vlaanderen

– 1512 (2002-2003) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heren Chris Vandembroeke, Kris Van Dijck en Jan Loones tot besluit van de op 7 januari 2003 door de heer Jan Loones in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de uitvoering van de Lambermontakkoorden in het algemeen en de overheveling van de Plantentuin in Meise in het bijzonder

– 1513 (2002-2003) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Niki De Gryze en de heer Wilfried Aers tot besluit van de op 9 januari 2003 door mevrouw Mieke Van Hecke in commissie gehouden interpellatie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de subsidiëring van de cultuurcentra in uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001

– 1514 (2002-2003) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Marino Keulen, Dany Vandebossche, Jos Stassen en Herman Lauwers en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh tot besluit van de op 9 januari 2003 door mevrouw Mieke Van Hecke in commissie gehouden interpellatie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de subsidiëring van de cultuurcentra in uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001

– 1515 (2002-2003) – Nr. 1.

MOTIE HOUDENDE VERZOEK TOT RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State werd ingediend :

- Motie van de heer Eddy Schuermans c.s. houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State over amendementen op het ontwerp van decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid

– 1209 (2001-2002) – Nr. 8.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend :

- Voorontwerp van decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 inzake een globaal en geïntegreerd drugbeleid, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 19/2002-2003) ;
- Voorontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 20/2002-2003) ;
- Voorontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 21/2002-2003) ;
- Voorontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs, prin-

Voorzitter

- cipieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 22/2002-2003) ;
- Voorontwerp van decreet houdende machtiging van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding tot oprichting van een coöperatieve vennootschap van privaat recht, genaamd Jobsys, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 23/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot de herstructurering van de Vlaamse Milieuholding NV, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 24/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet ter bevordering van een duurzame landbouw in Vlaanderen, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 25/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Europees landschapsverdrag, opgemaakt te Firenze op 20 oktober 2000, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 26/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de regeringen van de Franse republiek, de bondsrepubliek Duitsland, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, het koninkrijk Spanje en het koninkrijk België betreffende het Airbus A330/A340-programma, ondertekend in Madrid op 26 juli 1995, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 27/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen (het ARK-decreet), principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 28/2002-2003) ;
 - Voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulp, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 29/2002-2003) ;

- Voorontwerp van decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 13 december 2002 (VR 30/2002-2003) ;
- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 18 december 2002 (VR 31/2002-2003).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN EEN VERENIGING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van een vereniging werd ingediend :

- Brief d.d. 7 januari 2003 van het Halle-Vilvoorde Komitee, onder auspiciën van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, betreffende de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (DOC 104/2002-2003).

Deze mededeling van een vereniging ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MOTIE VAN EEN PROVINCIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een provincie werd ingediend :

- Motie van de provincie Vlaams Brabant in verband met de indeling van Vlaanderen in zorgregio's, goedgekeurd door de provincieraad op 17 december 2002 (DOC 105/2002-2003).

Voorzitter

Deze motie van een provincie ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Arrest nr. 186 van 19 december 2002 ;
- Arrest nr. 187 van 19 december 2002 ;
- Arrest nr. 188 van 19 december 2002 ;
- Arrest nr. 189 van 19 december 2002 ;
- Arrest nr. 1 van 8 januari 2003.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummers 2542 en 2546 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 2550 ;
- Rolnummer 2576.

ONTWERP VAN DECREET houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

– 1339 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Keulen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, alhoewel er weinig collega's aanwezig zijn die de materie niet kennen, wil ik toch even snel schetsen waarover het gaat. Ik dank de heer Keulen overigens voor het uitstekend verslag.

In het recente verleden heeft een aantal waardevolle kunstvoorwerpen het land verlaten of werd verkocht zonder dat de Vlaamse overheid een instrumentarium had om te verhinderen dat dit gebeurde. De overheid had bovendien niet de gelegenheid om die stukken op een aanvaardbare manier te verwerven. Dit is heel vulgariserend uitgelegd wat de inhoud en draagwijdte is van het voorliggende ontwerp van decreet.

De CD&V-fractie zal dit ontwerp volmondig goedkeuren omdat het een zeer goede poging is om een instrumentarium te creëren om de doelstelling te bereiken. Ik wil tezelfdertijd met heel veel overtuiging de minister gelukwensen met de schitterende memorie van toelichting, die zelfs ter publicatie mag aangeboden worden in een terzake gespecialiseerd tijdschrift. Het is een zeer boeiend document dat een inleiding geeft over de betrokken materie, de problematiek schetst en de oplossingen weergeeft die in het buitenland bestaan. Als basis voor de bespreking van het ontwerp van decreet gaf dit een enorme meerwaarde.

Van Hecke

Ik wil nochtans enkele kanttekeningen maken bij de tekst van het voorliggende decreet omdat ze belangrijk zijn bij de organisatie van de uitvoering van dit decreet. In de eerste plaats is er de discussie of bepaalde roerende goederen die vandaag reeds een zekere bescherming genieten, ook in dit ontwerp van decreet moeten worden opgenomen. Zelf ben ik ervan overtuigd dat men een coherent en totaal geheel moet maken van de bescherming van de verschillende kunstvormen.

Vandaag hebben we voor alles wat het waardevol onroerend patrimonium betreft, ook rekening houdend met de reeds lange traditie, een goede regeling om het te beschermen. Binnen die regelgeving hebben we de bescherming uitgebreid tot roerende goederen die materieel gebonden zijn aan het onroerend goed dat men beschermt, en roerende goederen die ideëel verbonden zijn met het onroerend goed dat men beschermt. Daar is eigenlijk al een goede bescherming uitgewerkt voor een bepaalde groep roerende kunstvoorwerpen. Het feit dat men de roerende goederen, onroerend door bestemming, nu opnieuw opneemt, wekt bij mij de indruk dat een globale visie voor bescherming niet af is. Er zullen misschien witte vlekken en overlappingsen zijn, dus beschermen we opnieuw zekerheidshalve. Daarom had ik graag het totaalplaatje gekregen met alles wat eventueel nog moet worden beschermd, met alles waarvoor we reeds een instrumentarium hebben inclusief het nieuwe instrumentarium dat we vandaag aanbieden, op welke segmenten dit instrumentarium gericht is en welke segmenten nog geen bescherming genieten.

De dubbele bescherming, onder meer van de roerende goederen, onroerend door bescherming, stelt het ontbreken van de totaalvisie scherp en duidt op slordigheid in de regelgeving.

Een tweede probleem dat ik wil aanhalen, heeft betrekking op het feit dat men zekerheidshalve ook de goederen die eigendom zijn van de overheid beschermt. Ik heb wel begrepen dat het de bedoeling is de aandacht te vestigen op de realiteit dat er zoveel overheden zijn in de algemeenheid van de terminologie, dat we eigenlijk niet zeker zijn dat overal de bescherming wordt verzekerd. Ook op dat vlak vind ik dat men andere instrumenten zou moeten aangrijpen in plaats van deze decretale regeling naar voren te schuiven die toch heel specifiek gericht is op belangwekkende roerende goederen in het kunstpatrimonium die zich in de privé-sfeer bevinden.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mevrouw Van Hecke, u hebt volledig gelijk in uw benadering dat er bijna dubbele beschermingsclausules worden geformuleerd. Dit heeft uiteraard ook te maken met een vorm van argwaan en zorg die we hebben. Er mag ons immers niets onverhoeds overkomen. Het gaat hier in feite om een vorm van 'goed huisvaderschap' dat we dubbel gesloten willen houden. Dat is eigenlijk de basisredenering.

Juridisch benaderd kan dit inderdaad een vorm van onzekerheid – onzindelijkheid vind ik een te sterk woord – tot uiting brengen. Ik verkies toch die onzekerheid tot uiting te brengen en in een dubbele bescherming te voorzien dan tot een situatie te komen die ons achteraf tot verrassingen brengt.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Een derde algemene opmerking, die ik in de commissie reeds verwoord heb, heeft betrekking op het feit dat in dit ontwerp van decreet heel wat begrippen vaag en algemeen gelaten worden, met mogelijkheid tot invulling via uitvoeringsbesluiten en zelfs via huishoudelijke reglementen. Als voorbeeld verwijs ik naar de samenstelling van de raad die eigenlijk totaal vrij wordt gelaten.

Ik neem uiteraard aan dat, rekening houdend met de doelstellingen en finaliteiten waarvoor de raad wordt opgericht, de overheid daar de juiste mensen zal inzetten. Alleen vind ik het jammer dat daarbij niet werd verankerd, een spreiding van de kennis over de verschillende kunstvormen evenmin als het aantrekken van deskundigen. Strikt genomen kan de overheid de raad nu volledig vrij samenstellen en gaat ze er eigenlijk van uit dat de zorg van de regering bij de samenstelling van die raad steeds gericht zal zijn op het maximaal bereiken van de doelstellingen. Vanuit het parlement wordt dit beter verankerd in het decreet.

Hetzelfde geldt met name voor de algemene en bijzondere beschermingsvoorwaarden. Ik heb de indruk dat de regering nog wat op zoek is naar de finale invulling. Mijns inziens zou het niet slecht zijn om op een bepaald moment decretale aanpassingen te doen van zodra de praktijk uitwijst op welke concrete manier we te werk moet gaan om de doelstellingen te bereiken. Het geeft de indruk achterstevoren te werken, maar ik heb er begrip voor omdat het een vrij onontgonnen gebied is in onze regelgeving. We moeten eerst het terrein aftasten om te weten hoe we de concrete maatregelen best kunnen invullen. De discussie is nog niet afgerond.

Van Hecke

Bijvoorbeeld, moet de lijst beperkt zijn of integendeel ruim, zodat de bescherming maximaal is? Als de lijst beperkt is, moeten dan alle, ook niet-verhandelbare werken op de topstukkenlijst? Een aantal stukken kan, bijvoorbeeld, niet worden weggelaten van een theoretische topstukkenlijst van de Vlaamse beeldende kunst, maar is niet-verhandelbaar: denk maar aan 'Het Lam Gods', van de gebroeders Van Eyck. Er is een tegenspraak in de doelstellingen en de naamgeving van zo'n lijst. Een topstukkenlijst strictu sensu mag niet worden beperkt tot werken die nooit zullen worden verhandeld. Als we evenwel een degelijke bescherming willen bieden bij het verhandelen van topstukken, moet die lijst ruimer zijn, en dan is de vraag of bepaalde 'super'-topstukken op die lijst thuishoren.

De deskundigen in de raad zullen dat moeten uitzoeken. Als we die lijst in het buitenland publiceeren, dan moeten de 'super'-topstukken erop staan. Als we niet ver genoeg gaan, schieten we ons doel voorbij. Het gaat over belangwekkende stukken in privé-collecties, die misschien niet in de top-100 van de schilderkunst op het Vlaams grondgebied thuishoren, maar wel degelijk tot het Vlaams kunstbezit moeten blijven behoren.

We hadden ook een boeiende discussie in de commissie over het basiscriterium om stukken op die lijst te zetten. De Nederlandse terminologie heeft het over 'onmisbaar en onvervangbaar'. In de uitvoeringsbesluiten wordt 'zeldzaam en onmisbaar' gehanteerd. Op het eerste gezicht lijkt het een semantische discussie, maar het is boeiend om de inhoud van die begrippen te bestuderen en te onderzoeken wat de beste bescherming biedt. In de commissie waren de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' sluitend, ik heb me daar dan ook bij aangesloten.

Het laatste knelpunt heeft te maken met het feit dat we in de Vlaamse decreetgeving op veel domeinen nogal vlug het instrumentarium van het strafrecht hanteren. Dat is jammer. Als een regelgeving niet wordt nagekomen, wordt in de Vlaamse decreten met sancties, gevangenisstraf en boetes bedreigd. We zouden eerst moeten nagaan of er binnen de eigen regelgeving geen instrumentarium is om die handhaving te bewerkstelligen. Ik bedoel daarmee administratieve maatregelen. De decreetgever moet, als hij de wijze van handhaving van zijn decreet nagaat, die afweging maken. Binnen de juridische opleiding in de KU Brussel is er een cel die zich uitsluitend bezighoudt met het zoeken naar het juiste handavingsinstrumentarium om bepaalde doestellingen te bereiken.

Er zijn in de finaliteit van dit decreet echter argumenten aan te wijzen om de handhaving via het strafrecht te hanteren. Het strafrecht is sterker gewapend dan het administratief recht om, bijvoorbeeld via een huiszoeking, onderzoek te doen naar de plaats waar stukken zich bevinden. Ik had dan ook liever vastgesteld dat een afweging werd gemaakt en dat werd verantwoord waarom voor de manier van strafrechthandhaving werd gekozen. We moeten dergelijke zaken meer doen in de Vlaamse regelgeving. Voor onze eigen decretale bepalingen maken we onszelf immers afhankelijk van een federaal instrumentarium, namelijk de rechtscollèges. We moeten er telkens via overeenkomsten voor zorgen dat de handhaving ook echt gebeurt door de strafrechtcollèges. We weten dat daar – begrijpelijk – andere prioriteiten zijn dan de handhaving van een Vlaams decreet op een domein dat op het eerste zicht maatschappelijk niet zo zwaar doorweegt.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Strafmaatregelen kunnen verantwoord zijn, maar het instrumentarium moet heel selectief worden gehanteerd. Bij de decreetgeving moet worden nagegaan of we over een eigen handavingsinstrumentarium beschikken. Als dat zo is, dan verkiezen we dat, want dan zijn we het instrument meester. Als dat niet zo is en er zijn strafmaatregelen nodig, dan moeten we een verantwoording geven van onze keuze en moeten we laten blijken dat we een afweging hebben gemaakt.

Mijnheer de minister, ik heb nog één slotbemerking: alles staat of valt met middelen. Ik wens u toe dat u de nodige middelen zult krijgen om het door u gecreëerde instrumentarium te laten werken. Ik hoop dat we de doelstellingen halen, want die zijn uitermate belangrijk. Om die reden steunen we het voorliggende ontwerp van decreet volmondig. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er moet altijd worden opgepast met het uitspreken van kwalificaties zoals 'uitzonderlijk' en 'een historische mijlpaal'. Die termen worden immers vaak gebruikt zonder gegronde reden, waardoor ze inhoudsloos zijn geworden. Nochtans denk ik dat het voorliggende ontwerp van decreet, ons zogenaamde topstukkendecreet wel een mijlpaal mag worden genoemd als we er deze namiddag in slagen om een meerderheid van stemmen te krijgen en als

Keulen

u er bijtijds in slaagt om uitvoeringsbesluiten te maken.

Als dat laatste niet gebeurt, dan blijft de wetgeving dode letter, als een leeuw zonder tanden. Er zijn trouwens precedenten. Een federale wet van 1960 viseerde al het verwerven van topstukken door de overheid en een decreet van 1980 beoogde de bescherming van het roerend cultureel erfgoed. Dit laatste decreet was ruimer van opzet dan het voorliggende ontwerp van decreet, maar is inhoudsloos gebleven omdat de uitvoeringsbesluiten nooit werden uitgevaardigd. Het is dus een belangrijke taak om werk te maken van de uitvoeringsbesluiten. U hebt in de commissie verklaard dat te doen tegen mei. We houden u daaraan en ik heb er vertrouwen in dat uw ambitie oprecht is. Het is cruciaal om de daad bij het woord te voeren.

Het ontwerp van decreet draagt in elk geval bij tot de verdere bescherming van ons cultureel erfgoed en ons cultureel patrimonium. Het werk is nog niet af, want het roerend erfgoed vormt een complexere materie dan de onroerende goederen. Toch is het een stap in de goede richting.

Ik vond de bespreking van het ontwerp van decreet een heel interessante intellectuele oefening. Toen we het erover hadden in onze fractie, reichten een aantal collega's hun rug. De kernvraag luidde immers: 'Hoe ver reiken de particuliere eigendomsrechten?'. De eigendomsrechten zijn voor iedere Vlaming heilig, maar in onze fractie laten een aantal mensen er hun ziel en zaligheid van afhangen. Dit ontwerp van decreet heeft een gulden middenweg gevonden. De heer Vermeulen had het in de bevoegde commissie over 'het best beschikbare decreet'. We hebben inderdaad een goede modus operandi gevonden waarmee alles met elkaar kan worden verzoend. Het gaat immers over de rechten van de collectiviteit op zaken die kunnen worden betiteld als nationale schatten. Hoe kunnen we uitzonderlijke, unieke zaken bewaren voor de komende generaties? Aan de andere kant regelt het de rechten van de particuliere eigenaar, waaronder ook de financiële belangen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Dit zal altijd een boeiende discussie blijven. Is een eigendom enkel te gebruiken door de eigenaar of brengt dit bezit verplichtingen mee tegenover de gemeenschap? Die discussie geldt niet alleen voor eigenaars van

kunspatrimonium, maar ook voor eigenaars van bijvoorbeeld bossen. Mogen ze die afsluiten of moeten ze ook opengesteld worden voor de gemeenschap? Het eigendomsrecht van eigenaars van kunspatrimonium vind ik essentieel, maar er kunnen ook verplichtingen aan worden gekoppeld.

De heer Marino Keulen : Met de procedure van het voorkooprecht krijgt de overheid kansen zonder de rechten van de particulier te schaden. Er wordt een eerlijke prijs vastgesteld door een team van experts die door de overheid wordt betaald. Er is ook in een beroepsmogelijkheid voorzien. Als de overheid niet kan betalen, dan blijven de rechten van de particuliere eigenaar volledig gelden. De overheid krijgt nu tenminste toch een kans. Het moet de ultieme ambitie zijn van dit ontwerp van decreet om topstukken zichtbaar te maken en ze te inventariseren.

Het is belangrijk dat er over dit decreet positief wordt gecommuniceerd. Ik heb bij de begrotingsbespreking een boom opgezet over de steunpunten. Het steunpunt Cultuurnet Vlaanderen kan hier een belangrijke rol in spelen. Als dit zonder veel uitleg aan de burger wordt meegedeeld, kunnen we een krampreactie verwachten. Mensen zullen denken dat we hun kunstwerken voor een appel en een ei willen afpakken. Dit ontwerp van decreet heeft echter geen repressieve bedoeling, maar wil kunstwerken zichtbaar maken. De overheid krijgt een eerlijke kans zonder daarbij de rechten van de particuliere eigenaar te schaden.

Er is nog werk aan de winkel. Ik heb al verwezen naar de uitvoeringsbesluiten. Ook de samenstelling van de topstukkenlijst is belangrijk. We moeten daar onze tijd voor nemen. Het zal een werk van jaren zijn om de kunst die nu in particuliere handen is, zichtbaar te maken. Ook de selectiecriteria die we zullen hanteren, moeten zorgvuldig worden opgesteld. Dat was een bekommernis van alle commissieleden. We kunnen maar van topstukken spreken als er een soort van klassement wordt gemaakt. Het is verder van belang om het topstukkenfonds te spijzen. Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u op dat vlak een leeuw zonder klauwen bent. U mag in het FFEU 100 miljoen frank reserveren om topstukken te verwerven. Daar springen we niet ver mee. Het topstukkenfonds zal over de jaren moeten worden aangedikt. Er bestaat ook de mogelijkheid van particuliere giften waarvoor misschien in fiscale stimuli moet worden voorzien. Ook hier is communicatie van groot belang.

Keulen

Ten slotte is er ook nog het punt dat we net voor de stemming in de commissievergadering hebben behandeld. Het gaat om de successierechten. Vandaag is dat een gewestbelasting. In de praktijk kunnen nu al erfenisrechten worden betaald door het overhandigen van kunstwerken en topstukken. Het is echter de federale overheid, met name de minister van Financiën, die als richtinggevende beleidsverantwoordelijke optreedt. De kunstwerken komen altijd terecht in federale wetenschappelijke instellingen. De belasting zelf is wel Vlaams. Mijnheer de minister, u zou nu een Vlaamse variant moeten breien aan die federale praktijk om successierechten te betalen door middel van het overhandigen van kunststukken.

Het is belangrijk voor de gemeenschap om topstukken te verwerven. We worden daar met zijn allen beter van. Vandaag krijgen we het geld van de federale minister van Financiën. Het zou beter zijn als ook wij de kunstwerken kunnen verwerven.

Mijnheer de minister, ik wens u en uw team, dat het werkstuk heeft opgesteld, te feliciteren. Toen ik daarnet mijn wagen parkeerde in de garage, zong Lou Reed op de radio 'Perfect day'. Ik denk niet dat hij enige notie had van dit ontwerp van decreet. De tekst past echter perfect bij de gelegenheid. Het is een goede zaak voor Vlaanderen. We zullen het decreet dan ook met overtuiging goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, 'primum non nocere' zei Hippocrates, de eerste wetenschappelijk aangelegde dokter. Hij was ook goed bevriend met schilders en beeldhouwers in Athene.

Mijnheer de minister, op zich komt uw idee wat laat. U kunt daar zelf niet aan doen. Het is wel hoogst noodzakelijk. We zullen het ontwerp in elk geval goedkeuren, al hebben we een aantal bemerkingen. Mocht ik tot de meerderheid behoren – horresco referens – dan zou ik dezelfde opmerkingen maken. Ze zijn dus niet politiek geladen.

We bekijken dit probleem vanuit een anti-Belgisch standpunt. Ik weet waarover ik spreek. Vlaanderen is zoals geen enkel ander Europees land systematisch leeggeroofd sedert 1830, met name door het Belgisch establishment. Dat is zonder uitzondering steeds opnieuw gebeurd. We hebben nu enkel een

– relatief – schamel bezit ten opzichte van de briljante kunstenaars die we hebben voortgebracht. Ik wens enkel de oude meesters vernoemen. Dat terrein is uitgebreider en beslaat ook andere toegepaste kunsten dan de schilderkunst.

Een van de collega's heeft gezegd dat ons bezit net zo belangrijk is als het Nederlandse. Dat klopt helemaal niet. Het Nederlands kunstbezit is drie- tot viermaal zo groot dan dat van ons. Een van de vele redenen is de vlucht van de Vlaamse kunstenaars voor het papendom naar het noorden. Zo waren er Frans Hals, Adriaan Brouwer, enzovoort. Ik kan nog honderd anderen vernoemen. Daarnaast heeft Nederland als een vrij onafhankelijk land sedert 1815 systematisch werken verzameld. Vlaanderen wordt sinds 1830 systematisch leeggeroofd.

Er is iets dat me stoort. Ik zou het Nederlandse voorbeeld willen volgen, waar enkel Nederlandse kunst wordt beschermd. Ik zou bijna zeggen : 'Laten we ons beperken tot Zuid-Nederlandse kunst.' Ik aarzel onmiddellijk, want het gaat om een delicaat en interessant onderwerp. In Antwerpen bevindt zich een vroege Titiaan, een van de belangrijkste ter wereld, geschonken door koning Willem. U dacht toch niet dat onze koninklijke familie iets aan Vlaanderen zou schenken ? De enige schilders die ze kent, zijn immers Masarati en Ferrari.

Mijnheer de minister, ik ben geen cultuurnationalist. Ik heb zelfs nooit over Vlaamse kunst gesproken. Liever spreek ik over de Zuid-Nederlandse bijdrage tot de Europese cultuur. Gaan we ons dan nu – laattijdig, maar u doet wat u kunt – beperken tot Zuid-Nederlandse kunst ? Neen. Gaan we de lijst dan uitbreiden tot wereldkunst ? Ik heb de zeer opbouwende opmerkingen van mijn sympathieke collega's gelezen in de verslagen van de vergaderingen die er zijn geweest toen ik ziek was, en daarin wordt dat niet bijzonder onderstreept. Als een amateur Japans porselein of een Chinees beeld koopt, gaat u die hoogwaardige kunstvoorwerpen dan ook opnemen in die lijst ? Die vraag is volgens mij al beantwoord en ik stel ze hier dan ook zonder fanatisme. We spreken elkaar nog wel.

U kunt zich niet beperken tot Zuid-Nederland. In een Brussels museum hebben we één Rembrandt. Die van Antwerpen is gedegradeerd. We hebben toch een aantal belangrijke Noord-Nederlandse schilderijen hangen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De Madonna in Brugge van Michelangelo behoort tot ons patrimonium en tot wat in Frankrijk de nationale schatten wordt genoemd.

De heer Miel Verrijken : Ik beweer niet het tegenovergestelde. Ik stel gewoon een vraag.

Minister Paul Van Grembergen : Dat betekent dat we dat in de lijst moeten opnemen. Dat is evident.

De heer Miel Verrijken : De Titiaan die koning Willem ons heeft gegeven, moeten we manu militari verdedigen als ooit iemand een poging doet dat kunstwerk uit Antwerpen weg te halen. Zo zijn er nog andere kunstwerken.

Burgemeester Van Ertborn, een vriend van koning Willem is van verdriet gaan sterven in het Rijnland toen de Belgische muiterij begon. Hij heeft toch de moed gehad zijn collectie aan Vlaanderen te geven. In die collectie zat een tiental Italiaanse schilderijen, maar ik ga geen namen noemen.

Mijnheer de minister, u speelt eigenlijk met verborgen kaarten. Ik heb u 3 dagen geleden gevraagd of ik de lijst mag zien. Het is immers de enige lijst van de schilderkunst van de 17e eeuw die u vermeldt in de debatten. U stuurt mij in uw vriendelijkheid één voorbeeld om me te lijmen en om me gunstig te stemmen. Dat voorbeeld is 'Zo d'ouden zongen, zo piepen de jongen' van Jordaens. Daar zijn veel exemplaren van en het beste bevindt zich in Brussel. Dat is dus een beetje een probleem. Het op één na beste bevindt zich in Amerika. Ook in Antwerpen bevinden zich twee niet onaardige exemplaren. Daar ben ik echter niet veel mee.

Met alle onthechting en gezien de apolitieke aard van mijn opmerkingen, ben ik eigenlijk tegen de huidige tekst. Museumcollecties mogen immers niet worden vergeleken met privé-bezit. De Romeinen hadden reeds het res nullius uitgevonden voor goederen die behoorden tot tempels. Wat zijn musea anders dan moderne tempels? De goederen in tempels waren res nullia, die waren niet verhandelbaar. Ik vind dat er een decreet moet komen dat van al die kunstwerken res nullia maakt.

Mijn bijzonder sympathieke collega, mevrouw Van Hecke, zegt dat het wat duur zou worden om het Lam Gods te kopen. Dat is een res nullius. Dat is trouwens geen bezit van de Vlaamse Gemeenschap maar van het bisdom Gent. Er is het grote probleem, waarop ik jullie aandacht wil vestigen, dat er in Vlaanderen een ongelooflijk groot aantal kleinere privé-musea zijn, als gevolg van de aard van

de Vlaamse ziel. Ik ga misschien bijna socialistisch klinken, maar ik vind het voornaamste criterium de toegankelijkheid voor het publiek. Ik wil het voorbeeld vermelden van het Rockoxhuis, dat op schitterende wijze werd gerestaureerd door de KBC. De KBC had daarbij de beste bedoelingen, want in de statuten staat dat het huis niet zal worden verkocht. Dat is uiteraard slechts een contractuele overeenkomst van de bank zelf.

Ik geef een ander voorbeeld. Friedländer heeft over museum Mayer van den Bergh in Antwerpen gezegd dat het het schoonste kleine museum van de wereld is. Het statuut van dat museum is echter heel gevaarlijk : het is een regentenverzameling. Er wordt enkel Frans gesproken, en als er iemand sterft komt er een andere Franstalige in de plaats. De suppoosten worden geleverd door de stad Antwerpen. Dat is een huiveringwekkend statuut. Ik benadruk dit even omdat ik geen sympathie koester voor die regentenraad.

Mijnheer de minister, zou u niet het best beginnen met het tot res nullius uitroepen van het Vlaamse bezit in zowel publieke als privé-musea? Met alle respect voor uw antwoord, maar die Jordaens hoort hier niet bij, want daaraan mag niet worden geraakt. Moeten we die privé-musea geen statuut geven? Vanaf het moment dat het publiek toegang heeft, behoort het in zekere zin tot de gemeenschap.

Over vergoedingen en dergelijke zal ik het nu niet hebben, het zou me te ver brengen om daarop aan te dringen.

Ik wil nog enkele essentiële voorbeelden geven. Nu moet er over geld worden gesproken. U had het over 100 miljoen frank. U weet dat er schilderijen bestaan van het Rockoxhuis, het huis van de vriend van Rubens. De eigenaar was een bijzonder rijk man, die nog een beetje aan kunst deed op het ogenblik dat Antwerpen eigenlijk al door de papen werd bezet. In Frankfurt hangt het beroemde schilderij 'De grote zaal van het Rockoxhuis'. Daarboven hangt 'Samson en Delilah', geschilderd door Rockox' gulden vriend. Dat schilderij is in Antwerpen geweest voor een tentoonstelling in 1977. Daarna lag het 20 jaar in een safe van de KBC. Later heeft een schoonzoon van de eigenares, die een koffiehandel had in Hamburg, dat schilderij weggehaald bij de KBC. Hij heeft het in Londen verkocht voor 120 miljoen frank. De bank vond dat toen te duur. Ik wil hiermee geen kritiek geven op de bank, want op dat ogenblik was er zelfs sprake van het ontslaan van personeel. Dat schilderij, om nu eens over centen te spreken, is nu 2 tot 3 miljard

Verrijken

frank waard. Het is dus een schande dat de Vlaamse Gemeenschap dat toen niet heeft gekocht. U treft hierbij geen schuld, mijnheer de minister, maar het blijft een onherstelbare schande. Dat schilderij hangt nu in de National Gallery in Londen. Dit is geen stuk om op een lijst van 90 schilderijen te zetten, maar op een lijst van 5.

Mijnheer de minister, u had het dan over de kunsthandel. De handel staat niet ver van de kunst, dat is altijd zo geweest. De Vlamingen hebben ook steeds iets gekend dat ik bijna 'verzamelwoede' zou durven noemen. Ik wil even een uitspraak aanhalen van een Duitse kunsthistoricus, een gezegde waaraan we geen afbreuk mogen doen, mijnheer de minister. Hij zei : 'Wanneer de maan in kleine stukjes zal opgedeeld zijn, zullen de Vlamingen nog altijd druk doende zijn met het verzamelen van schilderijen.'

Ik heb hier twee opmerkingen bij. Met de huidige crisis werd door sommige vermogens in kunst belegd. Een half jaar geleden werd een schilderij dat in een klooster in Oostenrijk werd teruggevonden, verkocht 3 miljard frank. Het was in een vervallen toestand en werd aan Jan Van Hoecke toegeschreven. Het is een soort derdeklas-Rubens en werd naar Londen overgebracht. Pijnlijk is wel dat het betere exemplaar zich waarschijnlijk met een scheur in het doek in de reserves van het museum van Brussel bevindt. Niemand achtte het totnogtoe nodig om dit te restaureren. Het valt buiten de bevoegdheid van dit parlement, toch zou het interessant zijn dit in lening te vragen en te restaureren. Zo zouden we kunnen bewijzen dat dit werk van een betere kwaliteit is dan wat een Canadese mediakoning voor 3 miljard frank heeft gekocht, alleen maar om aan belastingen te ontsnappen. Experts van Sotheby's hebben het schilderij op 5 miljoen dollar geschat. Er werd 75 miljoen dollar voor betaald.

Een tweede heikel punt betreft blijkbaar de recente kunstverwervingen. Volgens de heren in Londen, die de markt voor een groot gedeelte in handen hebben, wonen de grootste kunstverzamelaars ter wereld in Vlaanderen. Vlaanderen wordt op dit ogenblik positief gewaardeerd. Er komt veel meer kunst Vlaanderen binnen dan er buitengaat. Na 5 jaar stelt de Vlaamse Gemeenschap dat er geen kunst meer mag buitengaan. Het zou echter goed zijn de laatst verworven kunst hiervan voor 30 jaar te vrijwaren. Er zijn Vlamingen die 20 tot 30 miljoen uitgeven voor een belangrijk schilderij. Na 4 jaar worden deze mensen ongerust zodat kunst

naar Brussel, Wallonië of zelfs Zwitserland vertrekt. Ik stel voor een lijst op te stellen van schilderijen die aan de gemeenschap kunnen worden uitgeleend als daar nood aan is. Dat leenrecht zou zelfs burgerrechtelijk moeten worden gesanctioneerd. Als bijvoorbeeld binnen 15 jaar een tentoonstelling over Jordaans wordt georganiseerd, moeten we een bepaald nieuw verworven schilderij kunnen ontlenen.

U voegt eraan toe dat wanneer het om een rechtspersoon gaat, die kunst verwerft, de beschermperiode 30 jaar mag belopen. Zo kan dat kunstwerk 30 jaar buiten onze greep vallen. Ik kan dit niet goedkeuren. De Vlaamse staat vertoont tragische trekken. Het land is immers geplunderd. Het houdt hier evenwel niet op. Ik richt me hier tot de mensen die het voorwerp van dit ontwerp van decreet in de actualiteit hebben gebracht. We mogen namelijk niet vergeten dat vier prachtige schilderijen van Beuckelaer door een Gents museum voor het belachelijke bedrag van 120 miljoen frank zijn verkocht. Dit is gewoonweg tragisch. Kan de Vlaamse Gemeenschap dit dan niet betalen ?

De verkoop van die schilderijen heeft slechts één gunstig gevolg gekend. Deze schande heeft de minister namelijk geïnspireerd om het voorliggend ontwerp van decreet op te stellen. Indien die verkoop niet had plaatsgevonden, had dit nog 5 jaar kunnen duren.

Ik wil de minister evenwel niet persoonlijk aanvalen. Het gaat me gewoon om de schandalige verkoop van die werken op zich. Deze schilderijen dateren uit de 16e eeuw, het meest glorieuze tijdperk van de Vlaamse schilderkunst.

Een maand later heeft de Belgische staat 135 miljoen frank betaald voor een kopie van een schilderij van Pieter Breughel de Oudere. Iedereen weet dat de zoon van Pieter Breughel de Oudere de schilderijen van zijn vader tientallen keren heeft geïmiteerd. De Belgische staat vindt het blijkbaar nodig om voor een dergelijke kopie 135 miljoen frank uit te trekken.

De Vlaamse Gemeenschap is evenwel niet in staat om vier unieke werken van Beuckelaer aan te kopen. Op dit ogenblik hangen die werken in een speciaal daarvoor ingerichte zaal te Londen. Tragischer kan niet meer.

Wat de financiering betreft, begrijp ik het ontwerp van decreet niet goed. Ik beweer niet dat mijn aanwezigheid nuttig zou zijn geweest. Zo vooringenomen wil ik me niet opstellen. Het ontwerp van de-

Verrijken

creet zegt evenwel niets over de geldbron die de Brusselaars en de Belgicisten al zeer lang aanwenden om alle Vlaamse kunst naar Brussel over te brengen.

Ik heb het hier uiteraard over de Nationale Loterij. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap een deel van deze middelen ontvangt, vraag ik me af waarom het ontwerp van decreet hier geen gewag van maakt. Het gaat hier tenslotte om belangrijke inkomsten.

In het Verenigd Koninkrijk is lang geen loterij geweest. De preutse Church of England wilde geen loterij. Een twintigtal jaar geleden is hierin verandering gekomen. Met de terugval van het aantal gelovigen is de Church of England een stuk inschikkelijker geworden. Momenteel brengt de Engelse loterij veel geld op. Blijkbaar zijn de Engelsen een volk van spelers.

Maar liefst 75 percent van de opbrengsten van die loterij wordt aan kunstaankopen besteed. Ten gevolge van dit beleid is de National Gallery te Londen nu het rijkste museum ter wereld. Dit museum is veel rijker dan de Amerikaanse privé-musea.

Ik begrijp niet waarom de middelen van de Nationale Loterij niet in dit ontwerp van decreet zijn opgenomen. Gaat het hier misschien om een drukfout? We mogen tenslotte niet vergeten dat deze middelen Brussel jarenlang in staat hebben gesteld om Vlaamse kunstwerken uit Vlaanderen weg te halen.

Ik zal dit even illustreren aan de hand van een schrijnend voorbeeld. Ik woon momenteel boven een bank. Op die plaats stond vroeger een groot herenhuis. In 1902 is in dit herenhuis de grootste moderne kunstverzameling in Vlaanderen, de verzameling-Huybrechts, geveild. Ik heb de catalogus van die veiling in bibliotheken kunnen inkijken.

De Vlaamse situatie was 100 jaar geleden zeer schrijnend. De Volkstelling van Bethlehem van Pieter Breughel de Oudere, dat toen 200.000 tot 300.000 frank waard was, is door het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Brussel gekocht. Alle schilderijen uit de collectie van de heer Huybrechts zijn naar Brussel gesleurd.

Ik ben een revolutionair in de vriendelijke zin van het woord. Indien ik de kans zou hebben, zou ik dit onderwerp bij de volgende federale onderhandelingsronde over de staats Hervorming te berde bren-

gen. Ik zou de vraag stellen in welke mate het mogelijk is om een deel van het Vlaams kunstbezit terug naar Vlaanderen te brengen. Indien dit niet mogelijk zou zijn, zou ik vragen of de titel van eigendom aan Vlaanderen zou kunnen worden toegekend.

Ik heb hier specifiek naar de Kindermoord van Bethlehem verwezen, omdat ik ervan overtuigd ben dat er zich in de stoffige kelders van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Brussel een tweede exemplaar bevindt. Dit schilderij behoort het Vlaamse volk toe. Het zou in Gent, in Antwerpen of elders in Vlaanderen aan het Vlaamse volk moeten worden getoond. Een schilderij dat op de wereldmarkt 3 miljard frank waard is, wordt door de Belgische staat in een stoffige kelder bewaard. U zult moeten toegeven dat dit een karikaturale toestand is.

Er was een Belgische wet. België deugt niet op cultureel gebied, net zomin als op andere vlakken. Die wet van 1980 was niet slecht, maar ze heeft nooit uitvoeringsbesluiten gehad.

Minister Paul Van Grembergen : Voor zover ik weet, was die wet het gevolg van het feit dat het Verdrag van Wenen in 1815 had bepaald dat de tijdens de periode van de Franse Revolutie, vanaf 1789, geroofde kunstschaten moesten worden teruggegeven aan het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden, en later aan het Koninkrijk der Belgen, in 1830. In 1880 heeft men vastgesteld dat dit maar gedeeltelijk was gebeurd in de periode van Willem I en ook slechts gedeeltelijk in de periode van Leopold I.

De heer Miel Verrijken : Eigenlijk bedoelde ik de wet van 1980. Die wet is er gekomen omdat het fameuze altaarstuk van prins de Mérode, gemaakt door 'le maître de Flémalle', door die achterlijke prinselijke familie verkwanseld is in de VS aan een prijs die ons nu doet lachen. Maar we zijn het toch kwijt. Met 'le maître de Flémalle' bedoel ik niet de heer Cools. Het gaat over Campin. Het is niet zo dat de Vlaamse primitieven allemaal Vlamingen waren.

Om die reden heeft de Belgische wetgever terecht die beslissing genomen. Er zijn echter nooit uitvoeringsbesluiten gekomen. Er is geen commissie geweest om dit te onderzoeken. Dit is dus nutteloos gebleken.

Dan wil ik het nog even hebben over die raad waarvan sprake is. Zoals elke raad kan die een zegen zijn, maar ook een ramp. Ik heb veel achtting

Verrijken

voor onze conservatoren. Maar daar het wetenschapsmensen zijn, staan ze soms wat buiten de werkelijkheid. Om dezelfde redenen staat universiteitsprofessoren met beide voeten buiten de werkelijkheid. Ik zou aarzelen om daar handelaars bij te betrekken. Zij hebben immers tegenstrijdige belangen. Ik aarzel al minder wanneer het gaat over verzamelaars. Natuurlijk hebben die ook hun eigen belang, maar vaak zijn ze er trots op om te kunnen meewerken. Zo ken ik er velen.

Denkt u niet dat er in Vlaanderen op het vlak van oude meesters veel oude, traditionele collecties zijn? De adel heeft in de 19e eeuw al lang alles weggegeven aan Brussel. De Vlaamse collecties, zelfs van oude meesters, zijn te danken aan de naoorlogse welstand van Vlaanderen. Vlamingen zijn goede klanten in Londen. We moeten ervoor waken dat dit hen niet afschrikt, waardoor ze zouden aarzelen om bepaalde dingen te verwerven en naar Vlaanderen te brengen. Meestal blijven die dingen toch in Vlaanderen. Natuurlijk is er een erosie op die markt, door tegenslag, in de vorm van echtscheidingen, sterfgevallen en faillissementen. Maar het leeuwendeel blijft wel in Vlaanderen.

We hebben nood aan een decreet waardoor museumgoederen res nullius zijn. Met dit ontwerp is dat volgens mij niet het geval. Mijn sympathieke tegenstrever, de heer Van Peel, die hier niet is, daar hij zelfs geen lid meer is van deze achtbare vergadering, heeft met de energie hem eigen het idee verdedigd dat de reserves van de Vlaamse musea moesten worden verkocht om nieuwe dingen te kunnen aankopen. Ik heb me daartegen verzet, met mijn fanatisme van 8 jaar geleden. Ik vond dat men dat niet mocht doen. Er is immers het Amerikaanse voorbeeld. Daar zijn veel privé-musea, zoals u weet. Ze verkopen daar heel gemakkelijk. Daarna schreien ze dan hete tranen over wat ze hebben verkocht. Raak dus niet aan die reserves. Meer nog, mijnheer de minister, met uw ervaring, kunde en openheid voor het culturele, zou u een tentoonstelling kunnen organiseren met die reserves van de Vlaamse musea. Daar zal de wereld naar komen kijken.

U kunt natuurlijk zeggen dat we al te veel hebben, en niets hoeven bij te kopen, maar daar bent u te verstandig voor. U weet dat we dat wel moeten doen. Trouwens we hebben een belangrijke uitbreiding van het Museum voor Schone Kunsten nodig. Daarvoor is een project vooropgesteld, maar het werd door uw voorganger, de heer Martens, geweigerd. Het is echter nog altijd uitvoerbaar.

Er is geen reden, mits een goede culturele politiek, waarom Vlaanderen binnen 10 jaar geen museum zou hebben, bijvoorbeeld in Antwerpen, naast die met de primitieven in Gent en Brugge, dat financieel en qua aantrekkingskracht voor het publiek zo belangrijk zou zijn als het Rijksmuseum in Amsterdam. Als we dat bereiken, bereiken we veel.

Twee landen gaan ons voor in de zin van dit ontwerp van decreet, en u hebt zich daar wellicht door laten inspireren, namelijk Nederland en Duitsland. De lijst van topwerken in Nederland bestaat al lang. Veel van die werken zijn in privé-handen. Er zijn werken van Rembrandt in de collectie van de familie Six, die speciaal voor de familie door Rembrandt zijn geschilderd. Zo'n traditie hebben wij niet. Die landen hebben een beperkte lijst, en we verwachten er van u ook spoedig één. Die zal veiligheid scheppen voor alle tweede- of derderangs dingen die later beter kunnen blijken te zijn. Ik heb al één schilderij van de 90 bekomen, dus u kunt niet zeggen dat de oppositie niets bereikt. We wachten op de 89 anderen.

Verfoei de fascistische wetgevingen in Zuid-Europa, in Italië door Mussolini uitgevonden, in Spanje door Franco, en in Frankrijk door Pétain, waar de republiek ze nooit heeft afgeschaft. Dat zijn verschrikkelijke wetgevingen waardoor er niets naar buiten mag zonder de toestemming van een commissie. De weg naar de corruptie ligt er wijd open. U zult die weg niet bewandelen. Kiest u liever de weg van Nederland en Duitsland, onze echte bondgenoten op cultureel gebied. (*Applaus bij het VB*)

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraleer in te gaan op het ontwerp van decreet, wil ik reageren op de vorige spreker. Er wordt opnieuw gesuggereerd dat de Beuckelaers verkocht zijn terwijl de Vlaamse Gemeenschap toekeek. Ik was er vrij direct bij betrokken, want we hebben in het parlement de voorbije 3 jaar herhaaldelijk over deze affaire gedebatteerd.

Het ging er mij, en trouwens ook het museum, niet om dat de Beuckelaers op dat moment werden verkocht. De vraag rees echter of ze nog voor het publiek toegankelijk zouden zijn. Zouden ze nog ergens te zien zijn? We mogen dan ook van geluk spreken dat de National Gallery in Londen de wer-

Vandenbossche

ken heeft gekocht en er een aparte zaal voor heeft ingericht.

In een ideale situatie zouden we geen decreet ter bescherming van de topstukken in Vlaanderen moeten maken, maar zouden we tot een Europese regelgeving komen over de toegankelijkheid van kunst voor het publiek. Dat is de teneur waarin ik mijn betoog wil openen. Het moge vreemd klinken, maar of het nu Vlaamse, Engelse of andere kunst is die voor het publiek toegankelijk is, het moet onze zorg zijn dat wie van kunst houdt en kunst wil zien, dat ook kan doen. Zulke werken mogen niet verdwijnen achter gesloten deuren, of erger, in kluizen waarvan zelfs niet is geweten waar ze zich bevinden.

Er is al veel over dit ontwerp van decreet over de topstukken gezegd. Ik kan het dus kort houden. We zullen dit ontwerp van decreet uiteraard goedkeuren. Ik heb vaak gedebatteerd over mogelijkheden om tot zo'n decreet te komen in het Vlaams Parlement. Het voorliggende ontwerp van decreet is een zeer moeilijke oefening, ik weet dat uit ervaring. Het moet de grenzen van het eigendomsrecht aftasten ten voordele van het algemeen belang. Dat is niet eenvoudig, zeker niet wat roerend erfgoed betreft, wat zeer makkelijk verhandelbaar is en waarvan vaak niet is geregistreerd waar het zich bevindt. U hebt een goede oefening gemaakt. Een Europese richtlijn heeft trouwens geprobeerd de vrijheid van verkeer van goederen te beperken. In een totale vrijheid van verkeer van goederen zou u immers absoluut niet tot zo'n regeling kunnen komen voor kunstwerken. Het voorliggende ontwerp van decreet is zeer aanvaardbaar als regeling ten aanzien van topstukken.

Er is uiteraard nog werk aan de winkel, namelijk de opmaak van de lijst. Bovendien moeten we ons afvragen of we alle gegevens hebben om tot die lijst te komen. Ik zal de discussie die we in de commissie hebben gevoerd over mogelijke misbruiken niet herhalen. Hoe goed een decreet ook moge zijn in zijn theoretische conceptie en in de wijze waarop het kan functioneren, het blijft natuurlijk in de eerste plaats een kwestie van centen. Dat is gebleken uit diverse verkopen die de voorbije jaren plaats hadden. Zo lang we niet over voldoende middelen beschikken, zullen we weinig topstukken in Vlaanderen kunnen houden. De aanzet die gegeven wordt via het fonds is een goede zaak, maar we zijn er ons allemaal van bewust dat een dergelijk beperkt bedrag weinig armslag geeft. Ik hoop dat u op lange termijn meer middelen voor dat betrok-

ken fonds kunt vrijmaken. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is frappant. Telkens we over een cultureel decreet spreken, hebben we het al snel over economie. Bij decreten in verband met de media, gaat het vaak over reclame, aandeelhouders en dergelijke. Het culturele aspect komt soms wel eens in de verdrukking. Bij film hebben we dit ook gemerkt. Film is een cultureel product bij uitstek, maar het is uiteraard ook een zeer commercieel product. Telkens weer moet een evenwicht worden gezocht tussen het culturele en het economische aspect. Het gaat daarbij niet enkel over middelen die of de overheid of de privé-sector inbrengen, maar ook over de mechanismen van de markt waar de overheid mee moet omgaan.

In dit decreet is volgens mij een behoorlijk goed evenwicht gevonden. Ik noemde het al het 'best beschikbare decreet', naar analogie met de 'best beschikbare technologie'. Die laatste lost ook niet alles op, geeft nog enige vervuiling en vraagt nog om verbetering, maar is wel het best beschikbaar. Zo wil dit ontwerp van decreet enerzijds een nobel doel nastreven en anderzijds perverse effecten tegengaan.

We moeten wel vaststellen dat dit ontwerp van decreet sterk tegemoetkomt aan de wensen van de eigenaars. Wat dat betreft, mijnheer Keulen, ligt de ziel en zaligheid van mijn fractie enigszins elders dan de ziel en de zaligheid van sommige leden van uw fractie.

Er wordt heel omzichtig omgesprongen met het eigendomsrecht, al is het maar om een vlucht naar het buitenland, zwarthandel of oneigenlijk gebruik te vermijden. Het doet me wat denken aan de discussie die we voeren met betrekking tot de vermogensbelasting. Ook daar duiken altijd allerlei spaken op die bij streng beleid wel andere wegen weten te vinden : de blijkbaar onvermijdelijke corruptie als de regels te streng worden.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om een oproep te doen tot de eigenaars. Dit decreet is vriendelijk voor hen, dus vraag ik dat ook zij vriendelijk zouden zijn voor dit decreet en blijk zouden geven van enige burgerzin. Er zijn heel wat burgers die dat reeds doen of deden, wat bewezen wordt door onze geschiedenis van mecenaat en legaten. De ge-

Vermeulen

schiedenis toont aan dat er bij vele eigenaars reeds heel veel culturele betrokkenheid vast te stellen is, maar er zijn er ook andere, tot en met de pure speculanten. Kunst betekent sowieso voor iedereen een culturele, innerlijke verrijking. Kunst mag en kan de kunstenaar ook financieel rijk maken, maar niet de speculant. Die mogelijke speculatie moet daarom meespelen bij eventuele arbitrage over een overnameprijs. Het is immers niet enkel de huidige marktwaarde die als referentie moet dienen, ook de aankoopprijs waartegen de huidige eigenaar het werk verworven heeft, moet meetellen. Dit is een voor ons een belangrijk principe in de eventuele discussie : een eigenaar mag niet op enkele jaren steenrijk worden op kosten van de staat of van de gemeenschap. Hij heeft recht op een redelijke prijs, maar mag niet speculatief rijk worden.

Er werd reeds verwezen naar de verantwoordelijkheid van eigenaars ten opzichte van het collectief. Kunst is een geschenk uit het verleden, en moet ook een geschenk zijn voor de toekomst. Het is dus geen geschenk om in het heden u of uw familie rijk te maken. In die zin is onze fractie qua filosofie meer gewonnen voor het zuiders model waar het collectieve en het belang van het gemeenschapsgoed primeren. Het privé-eigendom komt in dat model duidelijk op de tweede plaats. We leven echter in het noorden waar nu eenmaal minder zon schijnt en de koopmansgeest iets nuchterder is, maar de economie wellicht iets transparanter.

Het is goed dat dit ontwerp van decreet er is, want het streeft niet enkel een terecht cultureel doel na, want het biedt een nuchtere oplossing voor een aantal praktische, maar ook delicate problemen. Ik verwijs naar het opstellen van de lijst, naar de instelling van het fonds, naar de samenstelling van de raad en naar het overleg met de markt en met de betrokkenen. Ik ondersteun ook de vraag van mijn collega's met betrekking tot de timing van de uitvoeringsbesluiten. Die moeten er snel komen.

Wij pleiten nog voor voldoende middelen en zullen dit ontwerp van decreet deze namiddag volmondig steunen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de uiteenzettingen van de diverse sprekers vormen, net zoals de memorie van toelichting, een uitstekende begeleiding bij het ont-

werp van decreet omdat daarin de diverse gevoeligheden duidelijk worden verwoord.

Topstukken zijn een aanbod aan de wereld, zijn een aanbod in de wereld, maar zijn uiteraard ook een aanbod aan en in Vlaanderen. De stukken uit het patrimonium die hier zijn ontstaan en die zich nu in het Prado, in Wenen, in Sint-Petersburg, in het Louvre of in de Verenigde Staten bevinden, zijn ankerpunten die verwijzen naar dit kleine gebied aan de Noordzee met een ongemeen creatieve bevolking. Ik beschouw dit ontwerp van topstukendecreet niet als opsluiting in een geheime doos, maar als een manier waarop we wat we hebben, aan Vlaanderen en de wereld kunnen tonen.

Dit ontwerp van decreet is ook een instrument. Het is niet volmaakt, het is het resultaat van de voorbereidingen en de besprekingen die in de commissie met grote openheid en gevoeligheid werden gevoerd. Aan de toespraken is te horen dat dit geen louter rationele tekst is, maar ook een culturele.

De lijst die wordt opgemaakt, zal vertrekken vanuit de vraag 'welke zijn onze nationale schatten?' Daar moeten geen duizenden voorwerpen op staan. De lijst moet aanspreken, helder en verantwoord zijn. Ikzelf zal daarover geen uitsluitsel geven, dat laat ik over aan mensen met kennis van zaken.

De budgettaire ruimte is heel belangrijk. Na goedkeuring van dit ontwerp van decreet moeten we de gevolgen geleidelijk inbouwen. In de Vlaamse regering en in het parlement moeten we discussiëren over de budgettaire invulling. Er werd hier verwezen naar het erfenissysteem en naar de Nationale Loterij. Die twee instrumenten moeten we inderdaad mee in overweging nemen. Ik zal mijn medewerkers vragen om na te gaan hoe we de budgettaire mogelijkheden kunnen vergroten om dit fonds, dat ons de mogelijkheid moet bieden om topstukken aan te kopen, te verwezenlijken. Dit ontwerp van decreet moet ons niet in de wolken brengen, het moet op het terrein worden waargemaakt. We zullen proberen de uitvoeringsbesluiten in de maand mei uit te vaardigen.

Er is een technische fout geslopen in het ontwerp van decreet. De tekst in artikel 5, paragraaf 3, tweede lid moet worden : '... van de opname in de lijst, wanneer die eerder gebeurt dan ...'. De komma en het woord 'wanneer' zijn weggefallen en moeten worden ingevoegd.

De voorzitter : Ik stel voor om de komma en het woord 'wanneer' op te nemen in de tekst op te nemen.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° beschermd voorwerp : een roerend goed dat, of een verzameling die, wegens de archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis ervan in de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap werd opgenomen ;
- 2° verzameling : een geheel van roerende goederen die vanuit archeologisch, historisch, cultuurhistorisch, artistiek of wetenschappelijk oogpunt bij elkaar horen ;

3° lijst : de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap, samengesteld krachtens artikel 3, § 1 ;

4° Raad : de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed, opgericht krachtens artikel 4 ;

5° aanvrager : de eigenaar of zijn aangestelde ;

6° binnen de Vlaamse Gemeenschap : in het Nederlandse taalgebied of in instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap ;

7° buiten de Vlaamse Gemeenschap : buiten het Nederlandse taalgebied en buiten de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering stelt de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap vast. In deze lijst worden alle roerende goederen, alsook alle verzamelingen opgenomen die wegens hun archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap, binnen de Vlaamse Gemeenschap behouden moeten worden.

§ 2. Wat de roerende goederen betreft die reeds beschermd zijn op grond van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten of op grond van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, en die ook zijn opgenomen in de lijst, zijn de bepalingen van de artikelen 8 tot 10 van dit decreet hierop slechts van toepassing indien de Vlaamse regering dit uitdrukkelijk bepaalt.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK II

De Raad voor het behoud van het
roerend cultureel erfgoed

Artikel 4

§ 1. Er wordt een Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed opgericht die de Vlaamse regering adviseert over het beleid inzake het cultureel erfgoed, over de toepassing van dit decreet en in het bijzonder over de vaststelling van de lijst en over de toelating om fysische ingrepen op een beschermd voorwerp uit te voeren.

De Raad verricht verder alle werkzaamheden en taken die hem bij of krachtens dit decreet worden opgedragen.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de samenstelling en de werking van de Raad, en benoemt de leden.

De Raad telt negen leden onder wie een voorzitter en een ondervoorzitter.

Het secretariaat van de Raad wordt waargenomen door de administratie van de diensten van de Vlaamse regering, bevoegd voor het roerend cultureel erfgoed.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Vaststelling en bekendmaking van de lijst
van het roerend cultureel erfgoed
van de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 5

§ 1. De Vlaamse regering neemt, als voorlopige maatregel, op eigen initiatief of op voorstel van de Raad, roerende goederen of verzamelingen, zowel in privé-bezit als in overheidsbezit, in de lijst op.

Bij de lijst wordt telkens de samenstelling van de opgenomen verzameling gevoegd.

§ 2. Elke beslissing tot voorlopige opname wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 3. De Vlaamse regering brengt de eigenaar onmiddellijk per aangetekend schrijven van deze voorlopige opname op de hoogte. Indien de Vlaamse regering de eigenaar niet kent, schrijft ze de bezitter of de houder aan.

Vanaf de kennisneming van de aanschrijving door de eigenaar, de bezitter of de houder, of minstens vanaf de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de opname in de lijst die eerder gebeurt dan de kennisneming, vallen de goederen en verzamelingen die als voorlopige maatregel in de lijst zijn opgenomen onder de bescherming van dit decreet.

De aangeschreven eigenaar, bezitter of houder brengt zonder uitstel en uiterlijk twintig dagen na de kennisgeving door de Vlaamse regering, naar gelang van het geval, de eigenaar, de bezitter of de houder per aangetekend schrijven van de voorlopige opname op de hoogte. Hij bezorgt de Vlaamse regering een afschrift van zijn kennisgeving.

Indien de Vlaamse regering noch de eigenaar, noch de bezitter, noch de houder kent, schrijft ze een derde persoon aan van wie ze vermoedt dat hij bekend is met de eigendomsrechtelijke situatie van het beschermde voorwerp, en verzoekt hem zo spoedig mogelijk de eigenaar, de bezitter of de houder van de voorlopige opname op de hoogte te brengen. In voorkomend geval bezorgt de derde persoon de Vlaamse regering een afschrift van zijn kennisgeving. De Vlaamse regering bevestigt per aangetekend schrijven aan de eigenaar, de bezitter of de houder dat het beschouwde voorwerp voorlopig werd opgenomen in de lijst.

§ 4. Tot twee maanden vanaf de kennisneming van de aanschrijving door de eigenaar, de bezitter of de houder, of minstens vanaf de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de opname in de lijst, wanneer die eerder gebeurt dan de kennisneming, kunnen de eigenaar, de bezitter en de houder hun respectieve standpunten medelen over de opname van het goed of de verzameling in de lijst. Deze mededeling gebeurt schriftelijk.

Binnen zes maanden na de kennisgeving door de Vlaamse regering, bedoeld in § 3, brengt de Raad, op basis van de ingewonnen informatie en rekening houdend met de meegedeelde standpunten, bij de Vlaamse regering een gemotiveerd advies uit betreffende de definitieve opname van het goed of de verzameling in de lijst.

Voorzitter

§ 5. De Vlaamse regering besluit binnen negen maanden na de bekendmaking van de voorlopige opname in het Belgisch Staatsblad om het beschermd voorwerp definitief in de lijst op te nemen. Elke beslissing tot definitieve opname wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Het besluit vermeldt welke goederen tot de in de lijst opgenomen verzameling behoren. De samenstelling van de verzameling wordt bij de lijst gevoegd.

De definitieve omschrijving van een verzameling kan nooit uitgebreider zijn dan de voorlopige omschrijving die gebeurde bij de voorlopige plaatsing op de lijst. Indien een uitbreiding van de omschrijving niettemin wenselijk wordt geacht, dan moet voor deze uitbreiding een nieuwe voorlopige opname gebeuren binnen de vastgelegde termijnen en procedures.

Van de definitieve opname wordt kennis gegeven op de wijze zoals bepaald in § 3.

Indien het besluit niet is genomen binnen de in het eerste lid bedoelde termijn, vervallen de gevolgen van de voorlopige opname.

§ 6. De Vlaamse regering kan, nadat ze de Raad gehoord heeft, een beschermd voorwerp van de lijst schrappen of goederen uit de samenstelling van een in de lijst opgenomen verzameling schrappen.

Het besluit tot schrapping wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Vanaf deze bekendmaking vervalt van rechtswege de bescherming.

De kennisgeving van de schrapping gebeurt op dezelfde wijze als bepaald in § 3.

§ 7. In elke aanschrijving met kennisgeving van de voorlopige of de definitieve opname vermeldt de Vlaamse regering in voorkomend geval de verplichting om de eigenaar, de bezitter of de houder daarvan op de hoogte te brengen onder verwijzing naar de strafbepaling van artikel 22, § 1, 3°.

§ 8. De personen die nalaten om de verplichtingen, bedoeld in § 3 en § 5 na te leven, kunnen aansprakelijk gesteld worden voor de maatregelen, opgelegd aan de veroordeelde krachtens de artikelen 23 en 25.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Voor de opname van een roerend goed of een verzameling in de lijst is in de volgende gevallen de instemming van de eigenaar vereist :

- 1° het roerend goed of de verzameling is eigendom van de vervaardiger ervan ;
- 2° het roerend goed of de verzameling is minder dan vijf jaar geleden binnen de Vlaamse Gemeenschap gebracht ;
- 3° het roerend goed of de verzameling is eigendom van de persoon die het binnen de Vlaamse Gemeenschap heeft gebracht of die het, binnen vijf jaar nadat het binnen de Vlaamse Gemeenschap is gebracht, heeft verworven, met of zonder tegenprestatie ; is die eigenaar een rechtspersoon, dan is zijn instemming niet meer vereist na het verstrijken van een termijn van dertig jaar vanaf het ogenblik waarop het voorwerp binnen de Vlaamse Gemeenschap is gebracht.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

De Vlaamse regering legt de voorschriften vast voor de inrichting van de lijst en de beschrijving van de beschermde voorwerpen. De Vlaamse regering bepaalt tevens de wijze van bekendmaking. Behalve in geval van overheidsbezit worden noch de eigenaars, bezitters en houders noch de bewaarplaatsen van de beschermde voorwerpen bekendgemaakt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV**Bescherming****Artikel 8**

§ 1. De eigenaars, bezitters en houders van beschermde voorwerpen zijn ertoe gehouden ze in goede staat te bewaren.

§ 2. De Vlaamse regering stelt de algemene beschermingsvoorschriften vast.

Voorzitter

§ 3. De Vlaamse regering kan, bij de opname van een goed of verzameling in de lijst in het kader van de procedure, bepaald in artikel 5, of na de definitieve opname in de lijst, mits de procedure van artikel 5 wordt doorlopen, bijzondere beschermingsvoorschriften opleggen.

In geval van tegenstrijdigheid tussen de algemene en de bijzondere beschermingsvoorschriften hebben deze laatste voorrang.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

§ 1. Een fysische ingreep in een beschermd voorwerp is enkel toegestaan nadat de eigenaar, bezitter of houder daarvoor de toestemming van de Vlaamse regering heeft gekregen, na de Raad gehoord te hebben.

De Vlaamse regering bepaalt de algemene voorwaarden en de procedure voor het verlenen van toestemming voor een fysische ingreep.

Ze kan aan de toestemming ook bijzondere voorwaarden verbinden.

Ze kan de voorgenomen fysische ingreep verbieden indien ze van oordeel is dat die in strijd is met de algemene en/of de bijzondere beschermingsvoorschriften of dat deze ingreep het beschermd voorwerp een onherstelbare schade zou berokkenen.

§ 2. In noodsituaties kunnen dringende en voorlopige maatregelen genomen worden, zonder de voorafgaande toestemming, vermeld in § 1. Deze ingrepen moeten dan wel onmiddellijk gemeld worden aan de Vlaamse regering.

§ 3. Alvorens aan een derde rechten toe te kennen op een beschermd voorwerp brengt de eigenaar, bezitter of houder deze derde op de hoogte van het feit dat het om een krachtens dit decreet beschermd voorwerp gaat.

Overeenkomsten, gesloten in strijd met deze bepaling, zijn van rechtswege nietig.

§ 4. Onverminderd hetgeen bepaald in artikel 11, is de eigenaar, bezitter of houder van een beschermd voorwerp er tevens toe gehouden de Vlaamse regering per aangetekend schrijven op de hoogte te brengen van de eventuele wijziging van de bewaarplaats, van de verdwijning of het tenietgaan, alsook van alle wijzigingen in de fysische staat en het rechtsstatuut van het beschermd voorwerp, ook indien die niet te wijten zijn aan enige handeling van hem.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De kosten voor conservatie en restauratie van definitief beschermde voorwerpen komen in aanmerking voor subsidiëring, overeenkomstig de regeling en de toekenningsvoorwaarden die de Vlaamse regering vaststelt.

De Vlaamse regering bepaalt de aard van de subsidiabele kosten en stelt het subsidiepercentage vast, rekening houdend met de aard van het beschermde voorwerp en het juridisch statuut van de eigenaar, bezitter, of houder. Het subsidiebedrag van de Vlaamse Gemeenschap kan niet hoger zijn dan 80 % van de subsidiabele kosten.

De subsidie komt toe aan de eigenaar, bezitter of houder van het beschermde voorwerp die de kosten van de conservatie en/of de restauratie draagt en die voldoet aan de toekenningsvoorwaarden.

De staat, de gemeenschappen, de gewesten en de openbare instellingen die onder hun toezicht staan, met uitzondering van de onderwijsinstellingen, komen voor deze subsidieregeling niet in aanmerking.

De subsidie is niet cumuleerbaar met andere bijdragen, subsidies of premies die met dezelfde bestemming worden toegekend door de staat, de gemeenschappen of de gewesten.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK V

Het buiten de Vlaamse Gemeenschap brengen
van beschermde voorwerpen

AFDELING I

Toestemming

Artikel 11

§ 1. Het is verboden een beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen zonder de toestemming van de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering bepaalt de wijze waarop de aanvraag moet gebeuren, alsook de inhoudelijke vereisten waaraan deze aanvraag moet voldoen. Het niet-naleven van de opgelegde formele en inhoudelijke vereisten heeft de onontvankelijkheid van de aanvraag tot gevolg. De Vlaamse regering zendt de onontvankelijke aanvraag binnen vijftien werkdagen na ontvangst terug naar de aanvrager met vermelding van de reden.

§ 2. De Vlaamse regering geeft of weigert deze toestemming binnen twee maanden na de ontvangst van aanvraag. Ze kan die toestemming aan een aantal voorwaarden onderwerpen die echter nooit van die aard mogen zijn dat ze een feitelijk verbod opleggen. De aanvrager wordt per aangetekend schrijven van de beslissing van de Vlaamse regering op de hoogte gesteld.

– *Aangenomen.*

AFDELING II

Verwerving

Artikel 12

Indien de Vlaamse regering de toestemming om een beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen, weigert, dan kan de aanvrager, binnen één maand na ontvangst van de weigering, de Vlaamse regering aangetekend verzoeken om zelf een aanbod te formuleren of om een door

haar aangewezen derde een aanbod te laten formuleren.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

§ 1. De Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde treden, binnen één maand na ontvangst van het in artikel 12 bedoelde verzoek, per aangetekend schrijven met de aanvrager in onderhandeling over de verwerving van het beschermd voorwerp.

§ 2. Indien de Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde, binnen de in § 1 vastgestelde termijn het verzoek van de aanvrager uitdrukkelijk afgewezen heeft, of, de onderhandelingen niet aangevat heeft, dan wordt alsnog een toestemming verleend om het beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen. Deze toestemming wordt verleend binnen vijftien dagen na verzending van de beslissing tot afwijzing of na verloop van de termijn.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

§ 1. De prijs van het beschermd voorwerp wordt bepaald op basis van de internationale marktwaarde van het voorwerp op het moment waarop de Vlaamse regering het verzoek tot toestemming ontving om het buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen.

Als bovengrens van deze prijs geldt de bij de aanvraag aangegeven waarde van het beschermd voorwerp.

§ 2. Indien, binnen één maand na aanvang van de onderhandelingen, geen overeenstemming over de prijs werd bereikt tussen de Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde en de aanvrager, dan kan, op verzoek van de meest gerede partij, deze prijs vastgesteld worden door een college van deskundigen.

Dit college bestaat uit drie leden, waarvan één aangesteld wordt door de aanvrager, één door de Vlaamse regering en één in onderling overleg door beide voornoemde leden. Bij gebrek aan overeenstemming wordt het derde lid van dit college, op

Voorzitter

Artikel 17

verzoek van de meest gereede partij, aangesteld door de rechter.

Het college brengt zijn beslissing ter kennis van beide partijen binnen één maand na zijn aanstelling.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de regels met betrekking tot de prijsbepaling, de vergoeding van de deskundigen en de te volgen procedure.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

De aanvrager kan de onderhandelingen op elk moment afbreken. Hij brengt dit per aangetekende brief ter kennis van de Vlaamse regering en, in voorkomend geval, van de door haar aangewezen derde.

Deze kennisgeving heeft tot gevolg dat elke aanvraag tot toestemming om het beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen tot drie jaar na de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, onontvankelijk is.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

§ 1. De Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde brengt het aanbod, binnen tien maanden na ontvangst van het in artikel 12 bedoelde verzoek, per aangetekende brief ter kennis van de aanvrager.

§ 2. Indien de prijs overeenkomstig artikel 14, § 2, werd vastgesteld door een college van deskundigen, dan brengt de Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde haar aanbod uit tegen de prijs die door het college van deskundigen vastgesteld is.

– *Aangenomen.*

§ 1. De Vlaamse regering kan de in artikel 16 vastgestelde termijn met een periode van maximaal vier maanden verlengen, indien er ernstige aanwijzingen zijn dat binnen die periode alsnog een aanbod tegen de vastgestelde prijs kan worden geformuleerd door de Vlaamse regering of door een door haar aangewezen derde.

De Vlaamse regering brengt haar beslissing tot verlenging, binnen de in het eerste lid vastgestelde termijn, per aangetekende brief ter kennis van de aanvrager.

§ 2. Indien de Vlaamse regering of de door haar aangewezen derde, binnen de in artikel 16 of, in voorkomend geval, artikel 17, § 1, eerste lid bedoelde termijn geen aanbod tegen de vastgestelde prijs geformuleerd heeft, of uitdrukkelijk heeft afgezien van een aanbod tegen de vastgestelde prijs, dan wordt alsnog toestemming verleend om het beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen. Deze toestemming wordt gegeven binnen vijftien dagen na verloop van de toepasselijke termijn of na verzending van de beslissing tot afzien van het aanbod.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

De aanvrager kan het aanbod van de Vlaamse regering of van de door haar aangewezen derde afwijzen. Hij brengt dit per aangetekende brief ter kennis van de Vlaamse regering en, in voorkomend geval, van de door haar aangewezen derde, binnen één maand na ontvangst van het aanbod.

Deze kennisgeving heeft tot gevolg dat elke aanvraag tot toestemming om het beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen tot drie jaar na de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, onontvankelijk is.

Bij gebrek aan een aangetekende brief binnen deze termijn, wordt de eigenaar geacht het aanbod te hebben aanvaard.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK VI

Financiering van de verwerving
van beschermde voorwerpen :
het Topstukkenfonds

Artikel 19

§ 1. Om de aankoop van beschermde voorwerpen mogelijk te maken wordt een Fonds opgericht, het Topstukkenfonds geheten.

Dit Fonds heeft rechtspersoonlijkheid. Het wordt opgericht als een organisme behorende tot categorie A als bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. De bepalingen van die wet zijn van toepassing op het topstukkenfonds voor zover er in dit decreet niet wordt van afgeweken.

§ 2. Het Topstukkenfonds heeft tot taak om met zijn middelen de eigendom of de medeëigendom van beschermde voorwerpen te verwerven in naam en voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De middelen van dit Fonds zijn :

- 1° dotaties ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 2° het eventuele saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar ;
- 3° de opbrengsten van eigen thesauriebeheer en toevallige ontvangsten ;
- 4° de terugvorderingen van ten onrechte gedane betalingen ;
- 5° schenkingen en legaten ;
- 6° eventuele middelen vanuit het Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige investeringsuitgaven.

De dotaties, bedoeld in 1°, wordt onmiddellijk toegekend en integraal gestort op de financiële rekening van het Fonds.

§ 4. Het Topstukkenfonds wordt beheerd door de Vlaamse regering. Zij regelt de werking en het beheer van het Fonds. Zij kan daarbij sommige van

haar uitvoeringsbevoegdheden delegeren aan de leidend ambtenaar die zij daartoe aanwijst.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het Fonds.

§ 6. De Vlaamse regering stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het Topstukkenfonds tijdens het voorbije begrotingsjaar. Dit verslag wordt aan het Vlaams Parlement meege-deeld.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Toezicht- en strafbepalingen

Artikel 20

§ 1. Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren die de Vlaamse regering aanwijst, belast met het toezicht op de naleving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, alsook met de opsporing en de vaststelling van de inbreuken op dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Deze ambtenaren worden voor de toepassing van dit decreet bekleed met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

De aldus aangestelde ambtenaren oefenen hun bevoegdheden uit onder toezicht van de procureur-generaal.

§ 2. Zij maken een proces-verbaal op van de inbreuken. Dat heeft bewijswaarde tot het tegendeel bewezen is.

De geverbaliseerde krijgt een voor eensluidend verklaard afschrift toegezonden binnen vijftien dagen na de vaststelling van de inbreuk.

§ 3. In het kader van deze opdracht en indien er voldoende aanwijzingen voorhanden zijn om aan te nemen dat de beschermde voorwerpen, de inlichtingen of de documenten daarover zich bevinden in vertrekken die als woning dienst doen, kunnen huiszoekingen verricht worden. Die moeten plaatsvinden tussen 5 en 21 uur hetzij met machtiging van de rechter in de politierechtbank, hetzij

Voorzitter

met voorafgaande en schriftelijke toestemming van de bewoner, hetzij bij betrapting op heterdaad. Deze huiszoeken worden ten minste verricht door één officier van de gerechtelijke politie, of door twee officieren van de gerechtelijke politie indien het door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren bedoeld in artikel 20, § 1 betreft.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De ambtenaren en officieren, genoemd in artikel 20, kunnen bevelen om de werkzaamheden die in overtreding zijn met de bepalingen die bij of krachtens dit decreet zijn opgelegd, stil te leggen. Zo nodig doen zij een beroep op de gewapende macht en gaan zij over tot de gerechtelijke verzegeling en de inbeslagname van het beschermd voorwerp en de werk - en voertuigen. Al deze maatregelen worden in het proces-verbaal vermeld.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

§ 1. De volgende personen worden gestraft met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro en met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 maand of met een van deze straffen alleen :

- 1° de eigenaars, bezitters en houders die, met uitzondering van het bepaalde in artikel 9, § 2, hun beschermd voorwerpen niet in goede staat bewaren of nalaten de algemene of bijzondere beschermingsvoorschriften na te leven ;
- 2° de eigenaars, bezitters en houders van beschermd voorwerpen die zonder toestemming van de Vlaamse regering een fysische ingreep doen in een beschermd voorwerp of nalaten de opgelegde voorwaarden na te leven ;
- 3° de eigenaars, bezitters en houders die door de Vlaamse regering worden aangeschreven krachtens artikel 5, § 3 en § 5 die verzuimen de daarin verplichte kennisgevingen te doen ;
- 4° de eigenaars, bezitters en houders van beschermd voorwerpen die verzuimen de door artikel 9, § 4, opgelegde kennisgevingen te doen.

§ 2. De volgende personen worden gestraft met een geldboete van 26 euro tot 200 euro en een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden, of met een van deze straffen alleen : de eigenaars, bezitters en houders van beschermd voorwerpen die de ambtenaren of officieren, genoemd in artikel 20, opzettelijk belemmeren of hinderen bij de uitvoering van hun opdrachten, onverminderd de toepassing van de straffen, bepaald bij artikel 271 tot en met 274 van het Strafwetboek.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

§ 1. Op vordering van de Vlaamse regering beveelt de rechtbank aan de veroordeelde op basis van artikel 22, § 1 :

- 1° de nodige maatregelen tot instandhouding en onderhoud te nemen om het verder verval van het beschermd voorwerp tegen te gaan ;
- 2° het beschermd voorwerp te restaureren onder toezicht en met naleving van de richtlijnen van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 3° een borgsom te storten in de Deposito- en Consignatiekas. Deze borgsom wordt vastgesteld op basis van de geschatte kosten voor de instandhouding, het onderhoud en de restauratie van het beschermd voorwerp.

Het vonnis bepaalt tevens dat de in 3° bepaalde geldsom aan de veroordeelde wordt terugbetaald na de uitvoering van de in het vonnis opgelegde maatregelen en dat bij ontstentenis van een betaling het beschermd voorwerp als borg wordt beschouwd.

§ 2. Voor het geval dat de in het vonnis opgelegde maatregelen tot conservatie en restauratie niet binnen de vastgestelde termijn werden uitgevoerd, beveelt het vonnis dat de Vlaamse Gemeenschap van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien, op kosten van de veroordeelde.

Alle kosten worden, ten laste van de veroordeelde, op de gestorte borgsom aangerekend.

Het saldo van de borgsom blijft integraal aan de Vlaamse Gemeenschap verworven, onverminderd de schadeloosstelling en de opgelegde dwangsom.

Voorzitter

In het geval dat het beschermd voorwerp als borg werd beschouwd, wordt het, na vijf jaar vanaf het vonnis, bedoeld in § 1, definitief eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, tenzij de veroordeelde voor afloop van deze termijn alsnog zijn door de rechter opgelegde verplichting tot het storten van een borgsom nakomt.

§ 3. De rechten van de burgerlijke partij zijn in geval van rechtstreeks herstel beperkt tot de door de Vlaamse regering gevorderde wijze van herstel, onverminderd het recht om vergoeding van de schade te eisen van de veroordeelde.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

§ 1. Degene die zonder toestemming een beschermd voorwerp buiten de Vlaamse Gemeenschap brengt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten minste vier maanden en ten hoogste vijf jaar en een geldboete van 300 euro tot 100.000 euro of met een van deze straffen alleen.

§ 2. De in § 1 vermelde straffen worden verdubbeld :

1° indien de inbreuk gepleegd wordt door een persoon die uit hoofde van zijn beroep of activiteit met betrekking tot de beschermde voorwerpen een daad van koophandel stelt of door degene die bij die verrichtingen als tussenpersoon optreedt ;

2° indien de inbreuk het onmogelijk heeft gemaakt om het beschermd voorwerp op korte termijn binnen de Vlaamse Gemeenschap terug te brengen.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

§ 1. Op vordering van de Vlaamse regering beveelt de rechtbank aan de veroordeelde, op basis van artikel 24 :

1° het beschermd voorwerp terug te brengen binnen de Vlaamse Gemeenschap binnen een door

de rechtbank vastgestelde termijn die niet langer is dan één jaar ;

2° een borgsom te betalen in de Deposito- en Consignatiekas die de rechtbank vaststelt op basis van de internationale marktwaarde van het beschermd voorwerp, vermeerderd met de geschatte kosten voor de terugkeer ervan. Het vonnis beveelt tevens dat de in 2° bepaalde geldsom aan de veroordeelde wordt terugbetaald na uitvoering van de in het vonnis opgelegde maatregelen, in voorkomend geval verminderd met een bedrag als vergoeding voor de schade of minder-waarde die het beschermd voorwerp vertoont in de teruggebrachte staat. Het vonnis beveelt eveneens dat bij ontstentenis van een betaling het teruggebrachte voorwerp als borg wordt beschouwd.

§ 2. Voor het geval dat het beschermd voorwerp na verloop van de in het vonnis vastgestelde termijn niet binnen de Vlaamse Gemeenschap is teruggebracht, beveelt het vonnis dat de Vlaamse Gemeenschap van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien, op kosten van de veroordeelde. Alle kosten van transport en verzekering en andere noodzakelijke uitvoeringskosten worden, ten laste van de veroordeelde, op de gestorte borgsom aangerekend.

Het saldo van de borgsom blijft integraal aan de Vlaamse Gemeenschap verworven, onverminderd de schadeloosstelling en de opgelegde dwangsom.

Indien het teruggebrachte beschermd voorwerp als borg werd beschouwd, wordt het na vijf jaar, vanaf het vonnis, bedoeld in § 1, definitief eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, tenzij de veroordeelde voor de afloop deze termijn alsnog zijn door de rechter opgelegde verplichting tot storting van een borgsom nakomt.

§ 3. De rechten van de burgerlijke partij zijn in geval van rechtstreeks herstel beperkt tot de door de Vlaamse regering gevorderde wijze van herstel, onverminderd het recht om vergoeding van de schade te eisen van de veroordeelde.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

Elke persoon die, in welke hoedanigheid ook, betrokken is bij de uitvoering en de toepassing van dit decreet, is verplicht tot volstrekte geheimhou-

Voorzitter

ding van alle zaken waarvan hij kennis krijgt bij de uitvoering van zijn taken. Hij is verplicht om de volstreekte vertrouwelijkheid van alle gegevens die hij vaststelt of die hem toevertrouwd zijn krachtens dit decreet, in welke vorm ook, te bewaren.

Overtredingen van deze geheimhoudingsplicht worden gestraft met de straffen van artikel 458 van het Strafwetboek.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII

Slotbepalingen

Artikel 27

Het decreet van 17 november 1982 houdende de bescherming van het roerend cultureel patrimonium wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

De gevolgen die dit decreet verbindt aan de opname van een goed of verzameling in de lijst, gelden van rechtswege voor de voorwerpen die beschermd zijn op grond van het voornoemde decreet van 17 november 1982.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Herman Lauwers betreffende de problematiek van de weekendverblijven

– 1484 (2002-2003) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Lachaert en Tobback, mevrouw Vertriest en de heer Lauwers betreffende de problematiek van de weekendverblijven dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

1° het beleidsplan betreffende de problematiek van de weekendverblijven ;

2° het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;

– overwegende dat :

1° er in het verleden door een aantal lokale besturen een laks beleid is gevoerd inzake de handhaving van de ruimtelijke ordening als het om weekendverblijven gaat ;

2° er een grote verscheidenheid bestaat aan bouwmisdrijven, gaande van onvergunde oppervlakteoverschrijdingen in verblijfsrecreatiegebieden tot gebouwen die volgens de bestemmingsplannen illegaal zijn ;

3° een groot aantal weekendverblijven ook permanent bewoond worden met een brede diversiteit aan wooncomfort ;

4° ook een groep minderbedeelden, bij gebrek aan sociale woningbouw, hun toevlucht hebben gezocht in een goedkopere, maar illegale vorm van woningbouw ;

Voorzitter

- 5° daardoor ook een nieuwe onrechtvaardigheid is ontstaan ten aanzien van personen die wonen in welvergonde gebouwen binnen het woongebied, waarvan de bouwgrondprijzen aanzienlijk hoger liggen ;
- 6° de permanente bewoning een hogere druk op de omgeving legt door de grotere verkeersintensiteiten en de groeiende vraag naar nutsvoorzieningen (riolering, gas- en kabel distributie, enzovoort) ;
- 7° de vraag naar weekendverblijven in de nabije toekomst zal afnemen ;
- 8° alleen een oplossing per cluster van weekendverblijven een antwoord kan bieden dat rekening houdt enerzijds met de ruimtelijke ordening binnen de grenzen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en anderzijds met de sociale implicaties (zowel de nood aan sociale woningbouw als de gelijke behandeling van alle inwoners inzake bouw-misdrijven) ;
- 9° het beleidsplan van de minister een goede basis is voor het voeren van een specifiek beleid op het vlak van de problematiek van de weekendverblijven, met name door :
- a) het uitbouwen van een planningsgerichte aanpak voor clusters van weekendverblijven waarbij de drie beleidsniveaus (gewest, provincie, gemeente) betrokken worden ;
 - b) het uitwerken van een nieuw verordenend kader voor weekendverblijven waarin de mogelijkheid wordt voorzien tot regularisatie van onvergonde bestaande weekendverblijven die gelegen zijn in een gebied voor verblijfsrecreatie of in recreatiegebied ;
 - c) het voeren van een realistisch handhavingsbeleid ;
- vraagt de Vlaamse regering bij het voeren van een concreet beleid inzake de weekendverblijven uit te gaan van de volgende krachtlijnen :
- 1° De gemeentebesturen worden verplicht om bij de opmaak van de inventarissen mee te werken en deze te ondersteunen.
- Rekening houdend met het subsidiariteitsprincipe, kunnen zij aan dit beleidsplan uitvoering geven via bijzondere plannen van aanleg of gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, indien het processen betreft op lokaal niveau, mits een realistisch tijdsplan wordt voorgelegd.
- 2° In de ruimtelijke uitvoeringsplannen waarbij een planmatige oplossing voor een deel van de bestaande clusters van weekendverblijven in niet-kwetsbare gebieden kan worden geschapen, moeten ook de kwetsbare gebieden aangeduid worden waarin geen planmatige oplossing voorhanden is, maar waarvoor het voor bepaalde, weliswaar in aantal beperkte clusters, waar deze aansluiten bij het woongebied, toch aangewezen kan zijn een planmatige oplossing aan te reiken, mits een compensatie tussen de "harde" en de "zachte" bestemmingszones wordt gerealiseerd.
- 3° Planologische oplossingen voor weekendverblijven vallen onder de toepassing van de ruimtebalans, vervat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en onder de tellingen van extra woningen in het buitengebied voorzover de permanente bewoning van deze constructies dateert van na 31 december 1991. Als bewijs van de permanente bewoning in de weekendverblijven wordt in eerste instantie de inschrijving in de bevolkingsregisters gehanteerd, al dan niet aangevuld door ander bewijsmateriaal (o.m. gekende PV's voor permanente bewoning).
- 4° Zolang de Vlaamse regering de planologische voorstellen van de gemeente niet heeft aanvaard, worden de inbreuken i.v.m. de illegale weekendverblijven vastgesteld in processen-verbaal. Voor de clusters in de gemeenten, die zich effectief tot het opmaken van een inventaris bereid hebben verklaard, wordt aan de administratie opdracht gegeven, zowel op het ogenblik van het overmaken van de herstellvordering aan het parket als op het ogenblik van het uitvoeren van de definitieve gerechtelijke uitspraak, om iedere verdere procedure op te schorten tot de planologische uitspraak binnen het vooropgestelde tijdsplan bekend is, voorzover dit niet leidt tot het verval van de strafvordering alsook zijn burgerlijke gevolgen of tot het verval van de uitvoering van de definitieve gerechtelijke uitspraak. Wanneer geen planmatige oplossing kan worden gerealiseerd en

Voorzitter

mits het weekendverblijf op 1 juli 1999 effectief permanent bewoond is door de huidige eigenaar en/of bewoner, dient de Vlaamse regering over de mogelijkheid te beschikken om de vordering tot afbraak om sociaal dwingende redenen te koppelen aan een uitdovend woonrecht op betreffende locatie tot op een billijke wijze in een geschikte herhuisvesting kan worden voorzien.

De bespreking is geopend.

De heer Kindermans, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik spreek niet als verslaggever, maar uit eigen naam en in naam van mijn fractie.

Vandaag wordt het voorstel van resolutie ter stemming voorgelegd dat een oplossing zou bevatten voor de weekendverblijven. Laat duidelijk zijn dat ik toejuich dat aan oplossingen wordt gewerkt. We zullen alle initiatieven die effectief en rechtvaardig zijn, steunen.

Mijnheer de minister, het parlement heeft echter lang moeten wachten op een beleidsplan. CD&V diende begin 2000 al een voorstel van resolutie in waarin we om oplossingen vroegen. Dezelfde indieners van het voorliggende voorstel van resolutie dienden op 2 mei 2000 eveneens een voorstel van resolutie in, waarin ze de minister vroegen om : 'voor het einde van 2000 aan het Vlaams Parlement een beleidsplan voor te leggen betreffende de weekendverblijven dat uitgaat van de volgende krachtlijnen ...' Uw beleidsplan werd dan ook al vaak aangekondigd.

We hebben tijdens de hoorzittingen interessante gegevens gehoord over de problematiek, maar helaas blijven na lezing van het voorstel van resolutie een aantal cruciale vragen onbeantwoord. Ik kom daar straks even op terug.

Ik heb eerst een vraag over de verhouding tussen het beleidsplan en het voorstel van resolutie. Ik heb de indruk dat wat in het plan in het vooruitzicht wordt gesteld, in het voorstel van resolutie wordt geminimaliseerd en dat enkele leden van de meerderheid het nodig vonden om het beleidsplan van de minister in de vorm van een voorstel van re-

solutie wat bij te spijkeren. In het voorstel van de resolutie wordt een nieuw onderscheid ingevoerd tussen zogenaamd zachte en harde bestemmingszones. Wat dat onderscheid inhoudt, wie onder welke regeling valt, hoeveel percent van de kwetsbare gebieden in het ene dan wel in het andere gebied liggen, is totaal onduidelijk. De dossiers zullen volgens de minister geval per geval moeten worden beoordeeld. Dat zal vanzelfsprekend de rechtsonzekerheid bestendigen. Het warm en koud blazen tegelijk camoufleert of maskeert de onenigheid die binnen de meerderheid bestaat.

In de commissie beweerden sommigen dat 80 percent van de weekendhuisjes in kwetsbare gebieden liggen. De minister maakte zich sterk dat het omgekeerde het geval is, maar kan dat geenszins staven, want de cijfers ontbreken.

In het beleidsplan van de minister speelt de provincie een manifeste rol. Het voorstel van resolutie spreekt echter enkel over gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. In het voorstel van resolutie worden nieuwe data ingevoerd waarvan in het plan geen sprake was.

Wij wensen ons alleen uit te spreken over een beleidsplan en een voorstel van resolutie die met elkaar in overeenstemming zijn gebracht. Bovendien wordt nog een nieuw ontwerp van decreet aangekondigd : the good news show must go on !

Het is alleszins duidelijk dat er niet voor alle weekendverblijven een oplossing komt. Voor heel wat woningen is er geen planologische oplossing en blijft het probleem bestaan. Zeker in de kwetsbare gebieden is vaagheid troef. Een verordening zal voor een beperkt aantal een regularisatie inhouden, maar de voorwaarden en interpretatie zijn streng. Het stuit ons tegen de borst dat er voor weekendverblijven die veelal jaren permanent worden bewoond geen oplossing is. Iedereen weet dat de inwoners van deze zogenaamde weekendverblijven geen vakantiegangers zijn.

De planologische oplossingen moeten worden verankerd in het gemeentelijk structuurplan en kunnen dan via een GRUP worden uitgevoerd. De provincie en het Vlaams Gewest moeten hun zegen geven. Daarnaast zal het gewest speciale zones 'woongebied met recreatief karakter' afbakenen. Hoeveel van dergelijke zones bestaan er al ? Hoe ver staat het met de voorbereiding van de zolang aangekondigde definitieve oplossing ?

Het blijft een pijnlijk punt dat wanneer gemeenten oordelen dat permanente bewoning moet kunnen

Kindermans

op bepaalde plaatsen, deze woningen worden afgetrokken van hun contingent nieuwe woningen. De provincies gaan in hun provinciaal structuurplan trouwens duidelijk uit van een exact contingent voor bijkomende woningen. De minister stelt echter dat dit nooit de bedoeling was. Hij had alleszins de bedoeling de quota provinciaal te bekijken omdat het anders voor veel gemeenten onoverkomelijk wordt. Verschillende gemeenten zouden zelfs geen enkele verdere ontwikkelingsmogelijkheid meer hebben.

Een ander ongeloofwaardig punt is de sociale dimensie van het plan. We beseffen dat weekendverblijven in bepaalde zones een litteken in het landschap zijn. Er moet hiervoor een oplossing komen, maar zoals minister Van Mechelen zegt 'op een sociaal-menselijk tempo'. Ik ben zeer ongerust omdat er in geen enkele garantie in een vervangwoning is voorzien voor zij die hun woning moeten verlaten. De minister rekent op de gemeentebesturen, de huisvestingsmaatschappijen, de sociale verhuurkantoren en de OCMW's. Intussen blijft minister Gabriëls echter in gebreke om de noodzakelijke sociale huisvesting te garanderen. De wachtlijsten in deze sector zullen nog meer aangroeien. Het beleidsplan schuift deze hete aardappel dus door binnen de Vlaamse regering of naar de gemeenten die het zullen moeten oplossen wanneer niemand anders dat doet. Het blijft een open vraag hoeveel middelen hiervoor effectief worden vrijgemaakt, welke precieze stappen binnen welke timing moeten worden doorlopen en vanaf wanneer de oplossing operationeel wordt.

We aanvaarden ook geen handhavingsbeleid in een resolutie met twee snelheden. De eigenaars waarvoor de gemeente een cluster afbakt, worden gedoogd. Voor de anderen moet een PV worden opgemaakt. De Vlaamse regering zal uitmaken wie beboet wordt en wie niet. Dit kan niet in een rechtstaat ! In het Belang van Limburg las ik vandaag trouwens dat er nog steeds dwangsommen worden gevorderd en dat er nog steeds procedures worden uitgevoerd, ondanks alle mooie verhalen.

Conclusie : het voorstel van resolutie bedreigt de meerderheid van de weekendverblijven met afbraak. Ik zeg dit om de minister uit te dagen om met echte cijfers te komen. Welke oplossing heeft hij voor welke weekendverblijven ? Daarover tasten we volledig in het duister. Enkel voor bestaande clusters van weekendverblijven in niet-kwetsbare gebieden wordt een planmatige oplossing in het vooruitzicht gesteld. Daarnaast zou er voor een be-

perkt aantal clusters ook in kwetsbare gebieden een oplossing mogelijk zijn, mits ruimtelijke compensaties. Daarnaast wordt er voor veel bewoners van weekendverblijven in bos-, vallei- en natuurgebieden geen ander alternatief aangeboden dan de afbraak. Hetzelfde geldt voor afgelegen weekendhuisjes en deze in te kleine clusters.

Na bijna 4 jaar paars-groen beleid is er nog steeds niets meer dan een nieuwjaarsbrief. Deze staat vol beloften zonder enig perspectief op een algemene oplossing. De regering erkent nochtans dat de overheid mee verantwoordelijk is voor de situatie. Indien de paars-groene meerderheid op korte termijn geen concreet voorstel van decreet neerlegt, zal de CD&V-fractie voor de zoveelste keer zelf een wetgevend initiatief nemen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit voorstel van resolutie inzake de problematiek van de weekendverblijven is eindelijk, na vele tientallen jaren van onzekerheid en gedoogbeleid, een stap in de goede richting. Eindelijk, na jaren palaveren, het inzetten van bulldozers, het opleggen van dwangsommen, het veroorzaken van heel wat drama's en menselijk leed, wordt een beetje zekerheid geboden aan de eigenaars van een weekendverblijf.

Geachte leden van de meerderheid, zoals u in het voorstel stelt, is in het verleden door een aantal lokale besturen terzake een laks beleid gevoerd. Maar niet enkel de lokale besturen zijn schuldig. Ook de overheid heeft jarenlang een gedoogbeleid gevoerd. Inderdaad worden een groot aantal weekendverblijven permanent bewoond. Wie zal dat betwisten ! Inderdaad heeft een grote groep minderbedeelden, bij gebrek aan sociale woningbouw, hun toevlucht gezocht in een goedkopere, maar 'illegale' vorm van woningbouw. Niet alleen de minderbedeelden, ook heel wat anderen hebben na jarenlang werken de rust, betrekkelijke kalmte, betrekkelijke veiligheid en ongedwongenheid van een weekendverblijf opgezocht.

Het is inderdaad een goede zaak dat de gemeentebesturen worden verplicht om mee te werken bij de opmaak van de inventarissen en om deze te ondersteunen. Dan komt echter de aap uit de mouw en moeten we vaststellen dat de rechtszekerheid maar is weggelegd voor een beperkt aantal eigenaars van weekendverblijven.

Huybrechts

In dit voorstel staat dat in de zogenaamd kwetsbare gebieden voor bepaalde, weliswaar een beperkt aantal, clusters, die bovendien nog eens verplicht moeten aansluiten bij het woongebied, het aangegeven kan zijn een oplossing aan te reiken mits een compensatie tussen de harde en de zachte bestemmingszones wordt gerealiseerd.

Het gaat dus slechts om een beperkt aantal clusters. Alleenstaande weekendverblijven vallen dus sowieso uit de boot. De andere weekendverblijven moeten dan nog eens voldoen aan een aantal bijkomende voorwaarden. Dit wil onvermijdelijk zeggen dat een groot aantal eigenaars van weekendverblijven niet moet rekenen op een oplossing van de huidige paars-groene meerderheid. Het uitdovend woonbeleid is een pleister op de wonde.

Hoewel het Vlaams Blok niet akkoord gaat met de stelling van minister Van Mechelen dat weekendverblijven die niet in aanmerking komen voor een planologische oplossing moeten verdwijnen, is het mogelijke uitdoofbeleid voor deze mensen beter dan niets. Maar, eigenaars van een weekendverblijf, opgelet ! Onder het uitdovend woonrecht moet u verstaan dat de bewoner zowel op eigen initiatief, wat niet meer dan logisch is, maar ook op initiatief van de overheid kan worden geherlokaliseerd.

Heel wat mensen bezitten al jaren een bescheiden buitenverblijf. Heel wat mensen zijn er pas – permanent – gaan wonen na hun pensionering. Over de reden waarom onder meer heel wat Antwerpenaren hun woning hebben verkocht en naar de Kempen zijn verhuisd, zullen we het nu niet hebben. Het is echter een realiteit dat permanente bewoning de afgelopen jaren drastisch is toegenomen. Ik pleit er voor dat deze mensen gerust worden gelaten. Ze wensen niet te worden geherlokaliseerd.

Tijdens de debatten over die verblijven en in het voorstel wordt herhaaldelijk gesproken over de zachte en de harde bestemmingsgebieden. Het is echter nog steeds wachten op een duidelijke omschrijving of definitie van deze gebieden in kwetsbare zones. Ook het begrip ruimtelijke draagkracht is nog steeds niet, ondanks alle beloften, duidelijk en nauwkeurig omschreven. De onzekerheid voor de weekendverblijvers blijft bestaan.

Hoe dan ook, voor de paars-groene meerderheid is geen planologische oplossing in kwetsbare gebieden mogelijk. De dossiers zullen geval per geval moeten worden beoordeeld. De heer Lachaert

heeft vlak voor de nationale verkiezingen van 1999 op het colloquium van het Nationaal Komitee voor Weekendverblijven verklaard : ‘Het is noodzakelijk een structurele en niet een geval-per-gevaloplossing aan te reiken, zoals hier door verschillende partijen wordt bepleit’. Zoals ik net heb gezegd, dat was zijn houding vóór de verkiezingen, toen de VLD nog in de oppositie zat.

Ook over een verjaringstermijn wordt in dit voorstel met geen woord gerept. Nochtans is dit ook voor de weekendverblijven van groot belang, maar blijkbaar bestaat daarover grote onenigheid binnen deze paars-groene meerderheid. Wellicht zullen er vlak voor de volgende verkiezingen opnieuw plechtige beloften worden afgelegd.

Onder druk van het Vlaams Blok en uit schrik om nog meer stemmen aan het Vlaams Blok te verliezen zijn de meerderheidspartijen gedwongen om bepaalde toegevingen te doen aan de eigenaars van de weekendverblijven. Sommige weekendverblijven zullen worden geregulariseerd en andere vallen uit de boot. Naar de exacte aantallen hebben we het raden. Wellicht zal een uitdoofbeleid gelden voor de weekendverblijven die niet worden geregulariseerd. Dat beleid zal zich in de tijd beperken tot ze worden geherlokaliseerd.

Dit voorstel van resolutie is een kleine stap in de goede richting, maar is onvoldoende en bevat heel wat hiaten. Het Vlaams Blok zal zich dan ook onthouden bij de stemming. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit voorstel van resolutie is geen wonderoplossing en dat verwacht volgens mij ook niemand. We kampen hier immers met een historisch en een zeer complex probleem dat zich beperkt tot een aantal gemeenten. Tijdens de hoorzittingen is bovendien gebleken dat het gaat om een sociaal probleem dat zich uit als een probleem van ruimtelijke ordening. Dat werd gezegd door de mensen die zich met huisvesting bezighouden, door de mensen van milieuverenigingen en door de VVSG.

De heer Kindermans heeft gewoon naar het verslag verwezen, maar ik wil een aantal zaken citeren in verband met die sociale problematiek. De milieubeweging zegt : ‘Ook in de door het Vlaams Parlement aangenomen resolutie werd duidelijk gepleit voor sociale maatregelen. Daarom vragen we dat men daarvan meer werk maakt. We denken bijvoorbeeld aan een verplicht sociaal begelei-

Vertriest

dingsplan zoals werd vooropgesteld door de zonevreemde campings. Dat kan garanties bieden voor voldoende herlokalisatiemogelijkheden voor permanente bewoning.'

Ik hoor soms dat wordt gezegd dat we die mensen met rust moeten laten. De mensen die binnen de VVSG met die sociale problematiek bezig zijn, zeggen echter heel duidelijk dat het aanbieden van een woonst, gekoppeld aan begeleiding voor de permanente bewoners een hefboom kan zijn om hun kansarmoedesituatie te doorbreken. Daarom hebben we bij de besprekingen gezegd dat er behalve aan ruimtelijke oplossingen ook nood is aan initiatieven in verband met sociale huisvesting en met begeleiding van kansarme mensen die permanent in weekendhuisjes verblijven.

Ik wil het nog even hebben over de zachte en de harde kwetsbare gebieden. We hebben gezorgd voor amendementen waarin we heel duidelijk proberen te zeggen dat voor de kwetsbare gebieden enkel een uitzondering wordt gemaakt voor deze die direct aansluiten bij de bewoonde kernen.

Ik wilde hiermee eigenlijk kort reageren op een aantal dingen. Ik sluit af met nogmaals te zeggen dat het hier om een historisch probleem gaat, waarachter een sociaal probleem schuilgaat. Ik denk dat we het sociale probleem niet kunnen oplossen via een ruimtelijke aanpak. De commissieleden van de meerderheid hebben ook duidelijk gesteld dat we nog initiatieven zullen nemen om oplossingen te vinden in verband met de sociale begeleiding. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mevrouw Vertriest, ik heb een vraag voor u. U verwijst naar de uiteenzetting die werd gehouden door de VVSG. Ik heb voor mij de nota die door de VVSG ter beschikking werd gesteld tijdens die hoorzitting. Daarin staat dat in het beleidsplan wordt vermeld dat men rekent op de OCMW's en de gemeenten, maar ook op de sociale huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren om aan sociale begeleiding te doen. In die nota staat ook uitdrukkelijk dat noch de gemeenten of het OCMW, noch de sociale huisvestingsmaatschappijen of de sociale verhuurkantoren, ook maar enige garantie kunnen bieden omtrent die sociale begeleiding en de opvang van die duizenden gezinnen, waarover het eventueel toch zou kunnen gaan. Ik stel me de vraag op

welke wijze u in uw resolutie waarborgen inbouwt voor deze sociale begeleiding. Welke maatregelen worden door de Vlaamse regering en door deze meerderheid in het vooruitzicht gesteld ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Dat staat inderdaad nog niet in de resolutie. Bij de bespreking in de commissie hebben we echter wel duidelijk gezegd dat we met de meerderheid zullen nagaan welke maatregelen de Vlaamse overheid kan nemen om die sociale begeleiding te ondersteunen. Ik kan u nu nog geen pasklaar antwoord geven op uw vraag.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Kindermans, we kunnen hier opnieuw het hele debat voeren maar ik neem aan dat dat niet de bedoeling is. Laat mij duidelijk zijn. Ik heb met veel aandacht naar u geluisterd en ik geeft toe dat ik soms toch wel met verstomming was geslagen. U bent de woordvoerder van een partij die 30 jaar geleden heeft aangekondigd dat ze dit probleem zou oplossen en u komt ons vandaag verwijten dat wij te laat zijn met het plan en met de resolutie. Dit is de eerste regering die probeert om het probleem op een structurele manier aan te pakken, zowel planologisch als wat het vergunningenbeleid betreft.

Mevrouw Vertriest heeft zeer goed de vinger op de wonde gelegd : een gedeeltelijk sociaal probleem is een ruimtelijk probleem geworden en we moeten dit integraal aanpakken. Dat wil zeggen dat er een partnership komt tussen het Vlaams Gewest, de provincies en de gemeenten. Dat zal een veelheid aan maatregelen vergen. Eerst is er een planologisch onderzoek nodig, dat nagaat wat we kunnen regulariseren. Het zal ook moeten nagaan hoe we de niet-regulariseerbare zaken kunnen opvangen met een sociaal en humaan beleid. Dat wil niet zeggen dat we deze mensen binnen 6 of 12 maanden een nieuwe huisvesting zullen kunnen aanbieden. Het geval-Ronsmans heeft alleszins aangetoond dat we, met wat goede wil en samenwerking tussen gewest en OCMW, erin kunnen slagen om alternatieven aan te bieden. Als we dat willen, kunnen we dat, en zullen we er ook financiële middelen tegenoverstellen.

Morgen voeren we in de commissie opnieuw het debat over de wateroverlast. Uit de televisiebeelden blijkt dat het dikwijls weekendverblijven zijn die letterlijk met de voeten in het water staan. Daarvoor zal dit nieuwe fonds oplossingen bieden.

Van Mechelen

Ik vat samen. We hebben het probleem aangepakt. Voor de eerste keer ligt er een coherent beleidsplan op tafel. Het parlement heeft hierover een uitgebreide discussie gevoerd, waarbij we proberen ruimtelijke, sociale en ecologische overwegingen tegenover elkaar te stellen en tot een billijke oplossing te komen. We pakken het probleem aan in partnership met gewest, provincies en gemeenten. We zullen de tijd nemen, en desnoods via decreet de ruimte scheppen om de tijd te nemen, om dit probleem aan te pakken en helemaal op te lossen.

De heer Gerald Kindermans : De minister maakt steeds minder indruk als hij mijn partij tracht te culpabiliseren. Zijn betoog klinkt steeds holler naarmate hij zelf langer verantwoordelijkheid draagt. De voorbije dertig jaar is mijn partij, afwisselend met de liberalen en socialisten, voor deze materie bevoegd geweest. De heer Waltniel, ook een liberaal, was op een bepaald ogenblik zelfs minister voor Ruimtelijke Ordening. Ook de heren Baldewijns en Stevaert waren in een recent verleden nog verantwoordelijk voor de materie. De minister zou best de hand in eigen boezem steken en niet voortdurend het beeld ophangen dat de CVP voor alles en nog wat verantwoordelijk is. Het gaat om een collectieve verantwoordelijkheid, ongeacht de politieke pluimage waartoe men behoort, en het zou getuigen van ernst en eerlijkheid als men zou toegeven dat in het verleden de ruimtelijke ordening niet altijd op de goede manier is bestierd.

De opstelling van de minister biedt geen oplossing voor de toekomst. Het is een doekje voor het bloeden, dat telkens uit de kast wordt gehaald als de minister in het nauw wordt gedreven en wordt geconfronteerd met het feit dat op het vlak van ruimtelijke ordening nauwelijks vooruitgang is geboekt. De problematiek van de weekendhuisjes is een goed voorbeeld. Het parlement heeft al in mei 2000 een resolutie goedgekeurd. We zijn nu meer dan twee jaar verder en er staat niets meer op papier dan de resolutie van meer dan twee jaar geleden. De tekst van deze resolutie is zelfs gewoon overgenomen. De verwijzing van het verzoekschrift naar het nationaal comité voor weekendverblijven was niet eens vervangen door een verwijzing naar het beleidsplan. De tekst werd niet eens nagelezen, maar integraal overgenomen. Alleen de conclusies en een paar paragraafjes werden gewijzigd.

De partij van de minister heeft steeds vooropgesteld dat het verschil met het verleden zou worden gemaakt en er een einde zou komen aan onzekere toestanden. Er zouden oplossingen worden gebo-

den voor zonevreemde woningen en bedrijven en voor weekendhuisjes. Wij stellen vast dat in dit verband voor de weekendverblijven helemaal niets is gerealiseerd. Er wordt altijd van integrale aanpak gesproken. Als ik echter aan een lid van de meerderheid in de commissie vraag hoe dat in zijn werk zal gaan, wordt steevast geantwoord dat de regering er nog moet over nadenken.

De minister heeft budgetten noch enige timing en evenmin concrete initiatieven om oplossingen mogelijk te maken. In een krantenartikel van 5 juli 2002 staat naast de foto van de minister het volgende : 'Wie in een illegaal weekendhuisje woont, kan om sociale redenen een vervangwoning krijgen.' In de commissie oppert de minister dan weer dat het allemaal niet zo simpel is en dat mensen in de eerste plaats zelf een alternatief moeten zoeken. Dit kan gebeuren via gemeentebesturen, huisvestingsmaatschappijen, socialeverhuurkantoren en OCMW's. Deze instellingen behoren echter niet tot de bevoegdheid van de minister. Ook door de VVSG wordt gesteld dat deze categorie van doelgroep niet aan de waslijst verantwoordelijkheden kan worden toegevoegd, die aan steden en gemeenten door de federale en de Vlaamse regering wordt doorgegeven.

De mensen worden blij gemaakt met een dode mus. De minister zal zijn verhaal nog proberen uit te zingen tot het einde van de legislatuur.

Mevrouw Isabel Vertriest : De heer Kindermans geeft zelf aan dat er voor deze problemen geen simpele oplossingen zijn. Er is geen zaligmakend recept voorhanden voor mensen die permanent in weekendhuisjes wonen. Er zal een gezamenlijke inspanning voor nodig zijn. In het verslag van de VVSG staat duidelijk dat er intensief samenwerking en begeleiding zal nodig zijn. Daarom zullen we de problematiek van de weekendverblijven bij de voor huisvesting bevoegde ministers aanklaarten. We moeten nagaan op welke manier alle betrokken ministers dit dossier gezamenlijk kunnen aanpakken. Dit is tijdens de commissiebesprekingen duidelijk naar voren gebracht.

De recentste cijfers waarover we beschikken, dateren blijkbaar uit 1974. Tot mijn ontgoocheling bevat het ruimtelijk structuurplan van de provincie Antwerpen geen inventaris. We beschikken bijgevolg niet over recent cijfermateriaal.

Beetje bij beetje hebben we stappen gezet om alles eens op een rijtje te zetten en om de bestaande problemen op te lossen. Iedereen moet evenwel beseffen dat dertig jaar oude problemen niet op

Vertriest

een paar jaar tijd kunnen worden opgelost. (*Opmerkingen*)

Volgens mij zijn de problemen zelfs nog vroeger ontstaan. Mijns inziens zijn de problemen vooral tijdens de tweede helft van de jaren zestig en tijdens de jaren zeventig gegroeid. Dat is ondertussen bijna veertig jaar geleden.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, alvorens kort het standpunt van Spirit toe te lichten, moet ik me even verontschuldigen. Ten gevolge van het samenvallen van een aantal commissies heb ik de bespreking van dit voorstel van resolutie niet kunnen bijwonen.

Ter afronding van dit debat wil ik hier evenwel nogmaals benadrukken dat het hier een bijzonder complexe problematiek betreft. We moeten op verschillende vlakken de nodige afwegingen maken. Het gaat hier niet enkel om de ruimtelijke ordening, we moeten tevens rekening houden met de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid. Bovendien zijn aan deze kwestie heel wat sociale aspecten verbonden.

Het voorliggend voorstel van resolutie biedt ons de kans om een evenwicht te vinden. Het komt in ruime mate tegemoet aan de verzuchtingen van de eigenaars. Bovendien komen de gemeenten die het in het verleden niet steeds even nauw hebben genomen met de regelgeving er tamelijk goed vanaf. De betrokken gemeenten zullen de eigen verantwoordelijkheden moeten opnemen. Ze krijgen hiervoor evenwel een ruime armslag. Mijns inziens zou een verregaander voorstel van resolutie weer nieuwe discriminaties veroorzaken.

Alle weekendverblijven die al voor 1991 werden bewoond en waarvoor een planologische oplossing bestaat, zijn niet in de ruimtebalans opgenomen. Voor een aantal gemeenten betekent dit dat honderden woningen niet in de ruimtebalans zijn opgenomen. Uit vrees dat die woningen op hun conto van woningen in het buitengebied zouden terechtkomen, hebben die gemeenten de voorbije jaren gearzeld om een inventaris op te maken.

Mits compensaties krijgen de gemeente- en de provinciebesturen de mogelijkheid om ook voor woningen in kwetsbare gebieden een planologische oplossing te zoeken. De opschorting van veroordelingen tot afbraak biedt de Vlaamse regering de

kans om individuele sociale drama's te vermijden. Hoewel het hier niet om een echt recht gaat, kan dit als een uitdovingsbeleid worden beschouwd.

Ik ben ervan overtuigd dat een verregaander regeling nieuwe onrechtvaardigheden zou creëren. Goedkoop in een groene omgeving wonen, kan zeer aangenaam zijn. Het is evenwel geen grondrecht.

Dit voorstel van resolutie regelt in mijn ogen de juiste en de definitieve aflossing van de historische schuld van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid heeft de illegaal bewoonde en de zonevreemde weekendverblijven in het verleden immers gedoogd.

Het voorstel van resolutie komt in ruime mate tegemoet aan de verzuchtingen van de gemeentebesturen die, sinds het invoeren van de gewestplannen, verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid. In de meeste gemeenten zijn ondertussen andere politici aan de macht. In sommige gemeenten gaat het evenwel nog steeds om dezelfde mensen.

We bieden de gemeenten de kans om de gemaakte fouten recht te zetten, en we bieden de goedmeurende recreatieve bewoners van weekendverblijven de kans om zich in regel te stellen. Zolang er geen billijk alternatief voorhanden is, zijn we mild voor de zonevreemde bewoners.

Wie dit voorstel van resolutie verwerpt, beweert eigenlijk dat alle betrokken plaatselijke politici naïeve weldoeners en alle overtreders goedgegelovige burgers waren.

Dit moet nog op de sporen worden gezet, en het komt er niet van vandaag op morgen. Gezien de complexiteit van dit dossier kan dat ook niet anders. Dit is een grootscheepse, humane en ruimtelijk verantwoorde aanpak. Het is kiezen tussen dit en de antipolitiek. Mijnheer Kindermans, mijnheer De Roo, ik reken u niet bij die antipolitiek. Ik hoop wel dat u zich daar enigszins naar zult gedragen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, gezien onze kartelformule sluit ik me volmondig aan bij het betoog van de heer Lauwers. Ik wil verder het debat niet nodeloos rekken, want de hier aanwezige commissieleden hebben elk standpunt al meer dan voldoende gehoord.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.56 uur.*
